

2. lpp. Pārtikas pakas un *Latvenergo* kartes.

3. lpp. Mūsu vidusskolnieki trešie valstī!

4. lpp. «Šinēlis ieķērās pārmijās».

5. lpp. Vajag tik rakt? Ūdeņu nebūšanas piekrastē.

8. lpp. Iz pils dārgum lād.

Lielajā talkā

Mūsu pusē Lielā talka notika teju trīs nedēļas.

Andris Kojro, Dundagas pagasta Saimnieciskā dienesta vadītājs:

— Sākām strādāt no 6. IV, bažījoties, ka noteiktajā sestdienā, 24. IV, var būt slikti laika apstākļi. Simt latu stipendiāti sakopa ceļmalas, reizē jau šķirojot plastmasu un stiklu: no Valpenes, Sabdagām, Nevejas, Vīdales, Pāces un Kaļķu puses līdz *Baltajai skolai*.

Savācām atkritumus, pārsvarā

vidusskolas ēku apkaimē, diķmalā, laukumā pie pils un pils parkā. Kā parasti rosīgi bija Dundagas Veselības centra darbinieki, kas sakopa diķmalu no Pāces kapu puses.

Piejūras ciemos uz talku īpaši aicinājām ar plakātiem.

Visu dražu saveida pie attīrīšanas iekārtām un sabēra lielajos konteineros. Pavisam savācām ap 700 līdz 800 maisu jeb 14 kubikmetru. Atkri-

tumi līdz trešdienai jānogādā poligonā. Degvielas izdevumus sedza pašvaldība. Valsts piešķīra tikai simt litru maisus.

Pavisam pagastā trīs nedēļās piedalījās vairāk nekā 300 cilvēku.

Pamanījām dažas nelielas nelegālas izgāztuves, bet kopumā atkritumu daudzums šķiet samazinājies. Varbūt krīzes ietekmē?

Joprojām aicinām māju īpašniekus uzturēt kārtībā savu teritoriju. Varbūt ar laiku tiešām lielu talku nemaz nevajadzēs.

Ilmārs Gleglu, Kolkas pagasta Saimnieciskā dienesta vadītājs:

— Ceturtdien, 20. IV, krietni pastrādāja pamatskolas saime. Audzēkņi un skolotāji sakopa jūrmalu no Ēvažiem līdz Vaides ciemam, tāpat ceļmalas un diķa apkārtni. Jāpiebilst, ka mūsu pusē visas vietas vēl liedz sakopt lielais mitrums. Piekdien savas skolas apkaimi kopā Mazirbes internātpaļīgskolas ļaudis. Sestdien Dženeta Marinska un Inese Dāvidsone ar saviem domubiedriem saposa Kolkas kapus.

Dūšīgi pastrādāja vasaras atpūtnieki, kas mēdz ciemoties Vaidē, un

Redaktora ziņa

Gribas gaišu domu

Nudien pavasarī gribas teikt un vēl vairāk rakstot paust gaišas domas. Pat tad, ja zinām — tūlīt klāt Neatkarības deklarācijas gadadiena, bet rudenī gaidāmas vēlēšanas. Pirmais notikums atgādina par izniekotām iespējām, zaudētām cerībām, valsts līmenī — par neprasmi saimniekot. Otrs — par ko tādu, kam gribētos ar līkumu apiet.

Atjaunotne var sākties tikai katram sevī. Ejot savā dziļumā, atspēroties no paša krīzes. Tikai tā spējam nedaudz ietekmēt nākotni. Un vēl — audzinot bērnus, ja tas ir dots. Starp citu, nupat ienākošajai paaudzei ir 20. Tieši tik, cik mūsu atjaunotajai neatkarībai.

Alnis Auziņš

Mūsējie virsotnē

Talsu, Dundagas un Rojas novada amatiereteātra skatē 24. IV Dundagas amatiereteātris *Vojmanšes!* ieguvis I vietu par izrādi *Sibillas diena* un atzinības: labākā scenogrāfija (Baiba Dūda), labākais muzikālais noformējums (Kolkas senās mūzikas kvartets) un gada režisors (Vaira Kamara). Apsveicam!

* * *

Filma *Burinieku gadsimts*, ko nesen varēja noskatīties arī dundadznieki, 24. IV kļuvis par starptautiskā tūrisma filmu festivāla *Tourfilm-Rīga 2010* laureāti, kā arī saņēmusi firmas *Amber way* speciālo balvu. Piedalījās 95 filmas no visas pasaules.

A.A.

• *Topošie biologi Dāvida pļavā.*

Raita Čakstiņa foto

• *Talcinieki kokos.*

Andra Kojro foto

papīrus un plastmasu no kapiem: no Sabdagu, Anstrupes, Pāces, Jaundundagas, Alakstes, Kaļķu un Pareizticīgo kapiem. Saposām Valpenes piramīdu un Liepniekvalka alas. *Simlatlatnieki* apzāģēja kokus.

Talkoja arī iestādes. Īpaši jāuzteic vidusskola: 8. līdz 10. klases audzēkņi kopš 20. IV strādāja abu

Sabiedriskā apspriešana

Pamatojoties uz Ministru kabineta 06.10.2009. noteikumu Nr. 1148 *Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi* 36. un 38. punktu, Dundagas novada dome nolemj.

1. Nodot sagatavoto Dundagas novada Kolkas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu pirmo redakciju sabiedriskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai.
2. Noteikt sabiedriskās apspriešanas termiņu no 2010. gada 5. V līdz 16. VI.
3. Noteikt sabiedriskās apspriešanas pasākumus: teritorijas plānojuma materiālu izstāde, apmeklētāju pieņemšana un rakstisko priekšlikumu iesniegšana pašvaldības Attīstības nodaļas telpās Dundagā, Pils ielā 14, un Kolkas pagasta pārvaldes telpās Kolkā, *Brigās*, no plkst. 8.30 līdz 16.30.
4. Rīkot iedzīvotāju sapulces: Kolkā 2010. gada 9. VI un Mazirbē 11. VI.
5. Publicēt paziņojumu par sabiedrisko apspriešanu laikrakstos *Latvijas Vēstnesis* un *Dundadznieks* un ievietot pašvaldības mājas lapā www.dundaga.lv.

sakopa teritoriju no Saunaga līdz Kolkai. Vietējie iedzīvotāji, arī *simlatlatnieki*, talkoja Pitragā. Apmēram desmit bērnu Edgara Millera vadībā saposa Lībiešu tautas nama apkārtni. Tāpat talcinieki strādāja Košragā un Sīkraga kapos. Sīkragā talkoja arī Līvu fonda aktivisti.

Sadarbojamies ar Slīteres nacionāla parka administrāciju (SNPA), kas no dažādām pagasta vietām uz Mazirbes konteineriem aizveda vairāk nekā 200 maisu. Trešdien savāko vedīs tālāk. Pavisam piedalījās ap 230 talcinieku.

Par SNPA iesaistīšanos pastāstīja tā dabas aizsardzības speciāliste *Andra Ratkeviča*:

— 22. IV šlīternieki piedalījās ceļmalu un liedaga sakopšanas talkā no Ēvažiem līdz Kolkai. Ar Dabas aizsardzības pārvaldes transportu savācām skolēnu un brīvprātīgo pielasītos atkritumu maisus, aptuveni 4,5 kubikmetrus, un nogādājam uz lielajiem konteineriem Mazirbē.

Tāpat ar šo transportu 24. IV piekrastes ciemos savācām aptuveni 3,5 kubikmetrus atkritumu, kurus norunātās vietās bija atstājuši ciemu iedzīvotāji. Ducis Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes studentu darbojās Dāvida pļavā, to atbrīvojot no krūmiem, lai atjaunotu īpaši aizsargājamu kukaiņu dzīvotnes.

Astoņi SNPA darbinieki un brīvprātīgie ar grābekļiem, lāpstām un zāģiem rosījās Slīteres mežniecības pagalmā. Visiem talciniekiem tika lielā zirņu zupa — jau trešo gadu to šlīterē vāra nacionālā parka pavasara talciniekiem.

*Apkopoja
Alnis Auziņš*

Maijā Kolkā

1. V plkst. 18.00 Kolkas tautas namā ansamblis *Laula* jubilejas koncerts *Laula un draugi*. Kuplīna Kolkas pašdarbības kolektīvi: jauktais koris, ansamblis *Sarma*, pūtēju orķestris, koklētāju ansamblis, amatiereteātris un līnijdeju grupa. Ieeja brīva. Pēc koncerta plkst. 21.00 lustīgi danči kopā ar *Tals' trimiņ* un Arni Blūmu-Blūmani. Ieeja Ls 2.
4. V plkst. 15.00 tautas namā Jāņa Streiča filma *Rūdolfa mantojums*. Ieeja Ls 1.
8. V plkst. 15.00 tautas namā Māmiņdienas koncerts, piedalās bērnu dārza *Rūķītis* un Kolkas mūzikas skolas audzēkņi.
22. V Kolkas mūzikas skolas izlaidums un koncerts.
28. V Vides diena Kolkasragā.

... un Dundagā

3. V plkst. 17.00 un 20.00 filma *Rūdolfa mantojums* piln. Ieeja Ls 1.
6. V Mātes dienas pasākums Dundagas vidusskolā.
- No 6. V līdz 14. V Ģimenes dienas koncerti bērnu dārzā.
15. V Pils diena (lasiet 8. lpp.).
21. V Dundagas Mākslas un mūzikas skolas izlaidums.
22. V Deju kolektīvu sadancis parka estrādē.
27. V izlaidums bērnu dārzā.
29. V 10. Skolēnu dziesmu un deju svētku ieskaņas koncerts Talsos.
30. V pensionāru pasākums.

Pils mazajā zālē Jāņa Medņa fotoizstāde *Zaļš, Balts, Zils*. Autors: «Tas ir stāsts par vietu, kur krustojas laiks. Tas ir stāsts par zvaigznēm, Slīteres lapsu, kadiķi un sarmu. Tas veidots no mīlestības, no sarunām, no lībiešu valodas, mūzikas un krasta simboliem. Tā ir patiesība, ko nevar izteikt, tikai sajust».

Runas vīriem ir spēks rokās

Novada domē 24. martā

► Biedrība

Ziemeļkurzemes biznesa asociācija
Deleģēja deputāti Tiju Liepu par novada domes pārstāvi biedrībā *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija*.

► Bērnudārzā

Apstiprināja pirmsskolas izglītības iestādes *Kurzemīte* nolikumu. Nolēma dzēst parādu par bērnudārzu 4 ģimeņu bērniem, kuru vecāki iesaistīšies sabiedriski lietderīgajos darbos.

Nolēma jūlijā slēgt bērnudārzu. Atstāja neizlemtu jautājumu par metodiķa darbavietu bērnudārzā.

► SIA Kolkas ūdens

Apstiprināja novada pašvaldības SIA *Kolkas ūdens* 2009. gada pārskatu. Iepazinās ar SIA *Kolkasrags* 2009. gada darbu.

► Detālpārplānojums

Apstiprināja īpašumu *Stacijas iela*

3 un *Atvari* detālpārplānojumu galīgo redakciju.

► Parka estrāde

Atbalstīja ieceri — pieteikumu Lauksaimniecības atbalsta dienesta konkursā ar projektu Dundagas pils parka estrādes rekonstrukcijai.

► Nodokļa atlaides

Noraidīja lūgumu samazināt nekustamā īpašuma nodokli īpašumiem *Kalnplāvnīkie* un *Lielgrīvani*.

Apstiprināja saistošos noteikumus *Par nekustamā īpašuma nodokļa un zemes nomas maksas atvieglojumu piešķiršanu Dundagas novadā*.

► Darba samaksas nolikums

Pieņēma Darba samaksas nolikuma 4.1. punkta jaunu redakciju un noteica atlīdzību par darbu komisijās, valdēs, darba grupās tādu pašu kā deputātiem par darbu domē, bet ne vairāk kā 24 apmaksājamas stun-

das gadā. Samaksu nepiemēros pašvaldības darbiniekiem, kuru darbs komisijās un darba grupās ir saistīts ar tiešo darba pienākumu pildīšanu. Komisijās var strādāt arī brīvprātīgi bez darba samaksas.

► Skolas jumts

No nekustamā īpašuma apsaimniekošanai paredzētajiem līdzekļiem palielināja Dundagas vidusskolas budžetu par jumta tīrīšanai izlietotajiem Ls 1412.

► Adreses un nosaukumi

Mainīja Košraga īpašumam nosaukumu un adresi no *Pōrand*, kas neko nenozīmē, uz *Kōrand*, kas lībiski nozīmē «sēta».

No Kolkas pagasta īpašuma *Nākotnes* atdalāmajam zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Laimes*.

► Sociālais dienests

Lai nodrošinātu darba pienākumu izpildi Sociālajā dienestā, no 1. IV atjaunoja trīs sociālo darbinieču samazināto darba laiku uz pilnu piecu dienu darba laiku.

► Policijas nolikums

Apstiprināja Dundagas novada pašvaldības policijas nolikumu.

► Deklarētās dzīvesvietas anulēšana

Anulēja ziņas par vienas personas deklarēto dzīvesvietu, jo zudis tiesiskais pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

► Iepirkumu komisija

Iekļāva Iepirkumu komisijas sastāvā deputātu Ēriku Bērzkalnu.

► Maksa tualetē

Noraidīja priekšlikumu sabiedriskajā tualetē Talsu ielā 10a uzstādīt maksas automātu.

► Bibliotēkās

Apstiprināja Kaļķu, Kolkas un Mazirbes bibliotēku nolikumus, bibliotēku lietošanas noteikumus, datoru un interneta lietošanas noteikumus.

► Ernesta Dinsberga iela

Nolēma sagatavot arhitektūras un plānošanas uzdevumu un tehnisko projektu Ernesta Dinsberga ielas asfaltēšanai, kur pēc ūdensva-

da un kanalizācijas ierakšanas būtu lietderīgi brauktuves segumu atjaunot visā platumā, kā arī izbūvēt bruģētu 1,80 m platu ietvi 2 krāsās gar pienotavas pusi.

► Dzīvokļu lietas

Noraidīja vienu lūgumu piešķirt dzīvokli. Apstiprināja saistošos noteikumus *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā un par dzīvojamo telpu izīrēšanu*.

► Ētikas komisija

Apstiprināja novada pašvaldības Ētikas kodeksu un Ētikas komisijas nolikumu.

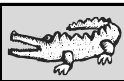
► Vēlēšanu komisijas nolikums

Apstiprināja novada Vēlēšanu komisijas nolikumu.

► Autobusu reisu slēgšana

Piekrita a/s *Talsu autotransports* slēgt autobusu reisu maršrutā Talsi — Dundaga (atiet plkst. 4.40, pieņāk plkst. 05.20) un reisu maršrutā Dundaga — Talsi (atiet plkst. 20.30, pieņāk —plkst. 21.10).

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Raibs kā dzeņa vēders

Viss vienkāršais ir skaists

Ik pārgadu Talsos notiek pirmskolas izglītības iestāžu skolotāju konference. Šogad tās tēma bija *Mūzika caur maņām: muzicēšana kā intelektuālo spēju attīstītāja* un tajā vienu no skolotāju darba grupām — Jaunrades deju — vadīja Rudīte Balķīte. Viņa atskatījās uz pēdējos gados paveikto un pastāstīja par konferenci.

Bērnudārzā *Kurzemīte* 12 gadus esmu nostrādājusi par audzinātāju, bet pēdējos 10 — par mūzikas skolotāju. Šajā laikā ir iedibināts jauno talantu konkurss *Dunduriņš*, kas šogad svinēja 9. jubileju. Ansamblis *Gudrinieki* pagājušajā gadā atzīmēja apaļu 5 gadu pastāvēšanu, un šajā dzimšanas dienā mazie dziedātāji uzstājās 50. reizi. Esam iestudējušas nelielas ludziņas: reizēm tikai skolotājas, citkārt esam to darījušas kopā ar bērniem, dažreiz sagatavo-

jušas tikai bērnus lomām. Arī šogad uz Pils dienu top iestudējums, kurā piedalīsies skolotājas kopā ar bērniem.

Nav gatavu materiālu darbam, tāpēc ļoti daudz pašai jāizdomā, jārada. Katram ir savas darba rozīnītes: manējās ir ritms un jaunrades deja.

Man bija liels gods rādīt citiem kolēģiem to, ko biju radījusi. Par to paldies saku bijušā rajona pirmskolas mūzikas skolotāju metodiskās

apvienības vadītājai Baibai Bricei, kas bija novērtējusi, ka man ir, ar ko padalīties. Viņas sakārtotajā grāmatā *Pirkstiņu rotaļas* publicētas arī 2 manas dziesmiņas.

Divas reizes manis vadītajās nodarbībās ciemojās rajona mūzikas skolotāji. Viņi tās vēroja, analizēja un vērtēja. Pagājušogad rādīju savas jaunrades dejas, tās kolēģēm bija spilgti palikušas atmiņā. Kad esam braukuši uz atklātajām nodarbībām citviet, vienmēr esam vedušas līdzī «ciema kukuli» — kādu savu radošo darbu. Braucam ne tikai saņemt, bet arī dalīties.

Uz darba grupām konferencē bija jāpierakstās no rīta, darbs sākās ap pusdienlaiku. Biju patīkami pārsteigta un arī nedaudz apjukusi, jo man ierādītā telpa bija pilna — tur bija sapulcējušies vairāk nekā 20 cilvēku. Piedāvāju kolēģiem 3 dejas, ko izdejojām soli pa solim. Ieteicu, kam jāpievērš uzmanība, kā vieglāk

bērniem to iemācīt. Vienā dejā rādīju, kā veidot mazu priekšnesumu: tā sākas ar pirkstiņu rotaļu, tad ir pati deja, pēc tam skaists nobeigums. Tā kā šogad rajona bērnudārzu tēma bija *Skaņu rīki*, un mūsu bērni kopā ar vecākiem tiešām tos bija gatavojuši, pastāstīju un parādīju, kā ar šiem rīkiem bagātināt deju. Tāpat dalījos pieredzē, kā viena dziesma izmantojama 3 gadalajos: rudenī *Lido, lido, lapiņal*, ziemā *Lido, lido, pārslīņal*, bet pavasarī — *Lido, lido, taurenīt!*. Bērni tādējādi nostiprina savas iemaņas un prasmes, jūtas drošāki. Lai deju padarītu krāšņāku, izmantoju sažāvētas lapiņas, papīra pārslīņas un kreppapīra taurenīšus. Pamatā ir ausu tīrāmais kociņš, kam rudenī pieliek lapiņu, ziemā — pārslīņu, bet pavasarī — taurīnu. 10 gadus strādājot, esmu sapratusi, ka ar visvienkāršākajiem paņēmieniem var iegūt prieku. Nevajag neko sarežģīt: viss

vienkāršais ir skaists.

Nu, lūk, arī mūsu darba grupai bija jāsagatavo priekšnesums, ko rādīt citiem. Izvēlējamies pavasarīgu sveicienu visiem konferences dalībniekiem — deju *Lido, lido, taurenīt!*. Izmantojām manis gatavotos taureņus, ko biju paņēmusi līdzi. Darba laikā aicināju visus iemācīties arī dziesmai vārdus. Cik labi, ka tā izdarījām! Kad bija jāuzstājas, izrādījās, ka apskaņošanas tehnika jau aiznesta un operators arī gabalā... Kāpām uz skatuves, paši dziedājam un dejojām. Pēc uzstāšanās bija vērojama liela interese par mūsu priekšnesumu, tas bija patīcis.

Mani priecēja, ka kolēģi atzinīgi novērtēja un vēlas savā darbā izmantot to, ko konferencē piedāvāju. Uzskatu — ikkatrs audzinātājs var izvēlēties jebkuru dziesmu un iemācīt bērniem dejas priekšnesumu, ja vien viņš to grib darīt.

Diāna Siliņa

Zemnieki turpina saimniekot

Kādus pārsteigumus bargā ziema un valsts politika sagādājusi mūspuses zemniekiem. To aprīļa vidū jautāju Raimondam Kumerdankam un Dainai Neifeldei.

R. K.: «Ziemas rudzi aizgājuši bojā. Visus laukus ar šiem sējumiem esmu jau pārraris un safrēzējis. Vietā sēšu vasaras miežus. Pāriešu uz vasarājiem. Sējas darbiem esmu gatavs, jāsagaida tikai sausāka zeme, varbūt mēneša beigās varēšu sasēt vasarājus. Tas, ka subsīdijas iekļaus ienākumos, mani neuztrauc, tāpēc saimniekot nebeigšu».

D. N.: «Bijām iesējuši ziemas miežus, rudzus, tritikāli. Sniega izgulējumu mums nebija, bet ziemājus bija izpostījušas meža cūkas. Viss lauks bija pelēks, nekāda zaļuma. Pavasarī šos sējumu neatjaunosim, jo tur jāiegulda tik daudz, cik pašlaik nevaram atļauties. Vasaras otrajā pusē sēsim zālājus, lai aug. Par spīti valsts nelabvēlīgajai politikai turpināsim saimniekot. Kādas mums citas iespējas? Bērni jāskolo, naudu iztikai vajag. Drīz saimniecību pārrakstīšu uz dēla Matīsa vārda, viņš kļūs par individuālo komersantu un saimniekos šeit».

Uzklausīja Diāna Siliņa

Jaunami ūdensprojektā

Lai arī pārdzīvojam dižu sniegu un aukstumu, darbi ūdensprojektā turpinājās līdz martam.

Ir uzbūvētas atdzelžošanas stacijas ēkas Dundagā un Jaundundagā. Tagad ēkās noris iekštelpu un ārējo apdares darbi, speciālisti pārbauda uzbūvētos dzeramā ūdens uzglabāšanas baseinus un novērš atklātās nepilnības. Tuvākajā laikā ēkās sāks ierīkot elektroinstalāciju un ventilāciju, uzstādīt ūdensapgādes caurules un atdzelžošanas iekārtas. Pašā gada sākumā Jaundundagā uzstādīja kompaktu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, kas varētu sākt darboties maija beigās. Tāpat ziemā iztukšoja vecos dūņu laukus Dundagas notekūdeņu attīrīšanas stacijā, lai vasarā varētu būvēt jaunus izmantoto notekūdeņu attīrīšanas dūņu uzglabāšanas laukumus.

Aicinu dundadzniekus, gar kuru īpašumiem izbūvēti jaunie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, interesēties, kā tiem pieslēgties.

Tāpat gribu atgādināt, ka iedzīvotājiem, kuru dzīvokļos uzstādīti ūdens skaitītāji, tie ik pa laikam jāpārbauda (četri gadi no uzstādīšanas dienas pēc MK noteikumiem) vai arī to vietā jāuzstāda jauni, pārbaudīti skaitītāji.

Guntis Kārklevalks

Eiropas Savienības pārtikas pakas

No 19. IV Sociālais dienests sāk dalīt pārtikas pakas trūcīgām ģimenēm (personām).

Pakas var saņemt Dundagas Sociālajā dienestā pirmdienās, trešdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00 un piektdienās no plkst. 9.00 līdz 12.00. Kolkas pagasta pārvaldē pakas varēs saņemt otrdienās no plkst. 14.00 līdz 16.00. Paku saņemšanai personai obligāti jāuzrāda trūcīgās ģimenes, personas statusa izziņa.

Ar Sarkanā krusta sekretariāta rīkojumu trūcīgo cilvēku skaita pieauguma dēļ pakas trūcīgajām personām pagaidām dalīs mazāk: 1 trūcīgajai personai — 1 paka, 2 personām — 2 pakas, 3 personām — 2 pakas, 4 personām — 2 pakas, 5 perso-

Administratīvajā komisijā

30. III sēdē izskatīja 7 administratīvā pārkāpuma lietas, no tām 3 administratīvā pārkāpuma protokolus sastādīja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Talsu nodaļa, 4 — Dundagas novada pašvaldības policijas inspektors.

Protokoli sastādīti pēc Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa: 187. p. 2. daļas par nolaidīgu pasēs glabāšanu un pazaudēšanu — 1 protokols; 186. p. 1. d. par dzīvošanu bez derīgas pasēs — 2;

nām — 3 pakas, 6 personām — 3 pakas, 7 personām — 4 pakas, 8 personām — 4 pakas, 9 un vairāk personām — 5 pakas.

Ineta Mauriņa

Latvenergo dāvanu kartes

Dundagas novada pašvaldība papildus ir saņēmusi 100 a/s *Latvenergo* dāvanu kartes.

Trūcīgās ģimenes, personas, kas nav saņēmušas 500 kW dāvanu kartes, joprojām tās var saņemt Dundagas novada Sociālajā dienestā apmeklētāju pieņemšanas laikos: pirmdienās, trešdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00 un piektdienās no plkst. 9.00 līdz 12.00. Kolkas pagasta pārvaldē — otrdienās no plkst. 14.00 līdz 16.00.

Ineta Mauriņa

173. p. 2. d. par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu, ja bērns vecumā līdz 16 gadiem izdarījis sīko huligānismu — lamāšanās skolā — 1; 202. p. par apzināti nepatiesu speciālo dienestu izsaukšanu — 1; 106. p. 1. d. par dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšanu — 1; 172. p. 3. d. par alkoholisko dzērienu nodošanu nepilngadīgo personu rīcībā — 1.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

Panākumi volejbolā

Lāses 2010 kausa izcīņā volejbolā Rīgā, Skonto hallē, Dundagas vidusskola ieguva 3. vietu. Par sacensībām stāsta sporta skolotāja Una Sila.

Lāses kauss valstī notiek 9. gadu pēc kārtas 4 vecuma grupām: pamatskolas zēniem un meitenēm, vidusskolas zēniem un meitenēm. Šogad tajā ieguva atzinību *Skolas, kas startējušas ar lielāko komandu skaitu 1. posma sacensībās* — no mūsu skolas piedalījās 11 komandas, kā arī atzinību *Skolas, kas pārstāvētas ar lielāko komandu skaitu finālsacensībās* — 3 komandas. Priekšsacīkstēs komandu skaita ziņā aiz mums palika Dagdas vidusskola ar 9 un Aizputes vidusskola ar 7 komandām. Finālsacensībās piedalījāmies ar 1 pamatskolas, 1 vidusskolas zēnu komandu un 1 vidusskolas meiteņu komandu. Uz kopvērtējuma vietām finālturnīrā pretendēt varēja tikai tās skolas, kurām vairāk komandu, arī mūsējā, kas izcīnīja 3. vietu valstī. Balvā saņēmām 20 volejbola bumbas, kas skolai lieti noderēs. Finālsacensību dienā un apbalvošanas laikā ar mums kopā bija, līdzī jūta un priecājās novada domes priekšsēdētājs Aldons Zumbergs.

Diāna Siliņa

Par zaļu pat vēl zaļāks

Mūsējie — trešie valstī!

31. III Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē (LU SZF) notikušajās pirmajās Novadu spēlēs Dundagas vidusskolas 10.b klases komanda ieguva 3. vietu.

Lai tiktu uz finālsacensībām Rīgā, vispirms bija kārtīgi jāpastrādā projektu nedēļā. Patiešām, apskatot tik īsā laikā tapušo pētniecības darbu *Mans novads reģionā*, kļūst skaidrs, ka veikts pamatīgs darbs. Arī LU SZF mājas lapā norādīts, ka spēļu līderi iezīmējušies jau 1. kārtā ar pētniecības darbu un savas pozīcijas saglabāja arī turpmāk.

2. un 3. kārtā notika LU SZF, un tajā Dundagas godu aizstāvēja Mārtiņš Abajs, Signe Aukmane, Simona Bernāne, Kristīne Ivanova, Inese Meire, Arnis Sirkels un Dārta Vinovska. Jau prezentācijā mūsējie ieskandināja Dundagas vārdu, un viņu uzstāšanās bija viena no veiksmīgākajām: viņi apspēlēja klases mākslinieka Valtera Zēfelda uzziņmēto izteiksmīgu Dundagas logo, skanēja duņdžiņu mēle un pēdējais

pants no vidusskolas himnas.

Erudītu konkurss norisēja divās daļās: 1. rakstiski noteiktā laikā bija jāatbild uz 16 jautājumiem, bet 2. tas jādara mutiski. Bija jāpārzina dažādas jomas: ekonomika, kultūra, ģeogrāfija un pašvaldība. No 9 maksimāli iegūstamajiem punktiem mūsējie publiskajās atbildēs saņēma 3. Kurš gan no mums varētu atbildēt uz jautājumu, kur atrodas Latvijas lielākā vecticībnieku baznīca — Cēsīs, Rīgā vai Daugavpilī? Jautājums par lībiešiem tika citai komandai. Protams, erudītu konkurss ir arī laimes spēle.

Pēdējo uzdevumu *Novadu spēļu* komandas veica, sadarbojoties cita ar citu. Mūsu skolēni kopā ar Rojas un Sabiles komandām izstrādāja savu novadu kopīgu tūrisma attīstības redzējumu un to arī rādīja ci-

tiem.

Novadu spēļu noslēgumā apbalvoja 12 komandas — finalistes. Lielo balvu saņēma Siguldas Valsts ģimnāzijas komanda, 2. vietu izcīnīja Gulbenes vidusskolas komanda, mūsējie bija priecīgi pārsteigti par iegūto 3.

vietu, kas ir ļoti labs sasniegums 10. klases skolēniem.

Šajā dienā spēļu dalībnieki daudz uzzināja arī par SZF: katru koman-

du kāds no studentiem izvadāja lielā ekskursijā pa fakultāti, visiem bija iespēja noskatīties vairākus klipus par studentu dzīvi un uz klausīt bijušo studentu vērtējumu par SZF, finalistus uzrunāja fakultātes dekāns, profesors Juris Rozenvalds un

dējo uzdevumu, skolotājus un žurnālistus uz tikšanos aicināja dekāns Juris Rozenvalds un Socioloģijas nodaļas vadītāja, profesore Aija Zobenā. Dekāns atzina, ka SZF ir vislabākās telpas visā universitātē. Tāpat šeit ir lieliska, mūsdienīga bibliotēka un LU sociālo un politisko pētījumu institūts. J. Rozenvalds pieminēja, ka augstskolā par mācībspēkiem fakultātē strādā cilvēki, kas bieži uzstājas televīzijā, piemēram, Jānis Ikstens, Žanete Ozoliņa, Ivars Ījabs un Ābrams Kleckins. Pasniedzēji arī ražīgi raksta grāmatas. Jaunāko darbu — T. Tisenkopfa grāmatu *Socioloģija Latvijā* — balvā saņēma arī dundadznieki. Mūsējiem kā 3. vietas ieguvējiem vēl uzdāvināja 10 pilnīgi jaunas grāmatas, kas jau tagad atrodas skolas bibliotēkā un noderēs skolēniem, rakstot zinātniskās pētniecības darbus.

Viss redzētais un dzirdētais tiešām radīja labu priekšstatu par fakultāti. Iepazīstināt ar SZF un izveidot ciešāku sadarbību ar skolām un skolotājiem, lai piesaistītu nākamus studentus, šķiet, arī bija viens no *Novada spēļu* mērķiem.

Diāna Siliņa

Ko aprīlis atnesis vidusskolā?

Siltu, saulainu laiku, krāsainas pavasara puķes, sulu dzeršanu, Lieldienas, tikšanos ar interesantiem cilvēkiem un sakopšanas darbus. Bet visu pēc kārtas!

Svinējām Lieldienas, ēdot olas, ripinot un meklējot stiprāko! Skolas 3. stāvs bija pārvērties par zīmēšanas darbnīcu. Skolēni zīmēja Lieldienu zaķi. Vai kāds ir to redzējis dzīvu? Nē? Arī mūsu skatījumā tie ir dažādi. Ja gribat redzēt, tad nāciet uz skolu!

Skolas kora dalībnieki vairākas nedēļas ir patīkami satraukušies. Mēģinājums notiek pēc mēģinājuma. 9. IV mēs, visa skola, bijām kora

pirmie klausītāji, jo koristi veselu stundu sniedza koncertu. Tuvojas kora skates, 1. kārtas skate jau aiz muguras, bet 28. IV — 2. kārtā — būs pati atbildīgākā, lai tiktu uz 10. Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem. Esam pārliecināti, ka veiksies labi un mūsu skolēni no 7. līdz 12. klasei būs svētku dalībnieki! Lai pietiek izturības kora vadītājam Dacei Šmitei!

Kas ilgi paliek atmiņā? Protams,

tikšanās ar jaukiem, interesantiem cilvēkiem. Ciemos uz skolu bijām uzaicinājuši skolas absolventi Ingu Cerbuli (Grīnpūkalu). Domāju, ka 5.–9. klašu skolēniem tikšanās paliks ilgi atmiņā, jo viešņa bija ieradusies kopā ar savu suni.

Skolas gaitas Inga sākusi Ances pamatskolā, bet pēc tam apzināti vēlējusies labi iemācīties angļu valodu, tādēļ pārnākusi mācīties uz Dundagas vidusskolu. Bijusi audzēkne teica paldies toreizējai angļu valodas skolotājai Lūcijai Zepai, kuras vadībā svešvalodu apguvusi tādā līmenī, ka varējusi tālāk mācīties Amerikā.

Skolēniem viņa uzsvēra uzdrīkstēšanos sapņot, jo dzīve var pa-

vērst plašus, patlaban vēl neapzinātus apvēršņus. Inga pievērsa skolēnu uzmanību matemātikai, jo tā noderēs ikvienam. Viešņa teica tā: «Nemīli matemātiku, bet mācies to!»

Skolas laikā Inga sapņojusi kļūt par suņu dresētāju cirkā, jau zinājusi, ka ļoti vēlas darboties ar dzīvniekiem, tikai vēl nav apjautusi, kā tas būs iespējams.

Inga ir laimīga, jo spējusi īstenot skolas laika sapņus un dara sirdij tuvu darbu.

Inga ir vienīgā zoopsiholoģe Latvijā. Kvalifikāciju ieguvusi Ohaijo štata universitātes (ASV) maģistrantūras programmā. Viņa paskaidroja, kas ir zoopsiholoģija, kā

saprast dzīvnieka *domu gājumu*, ko cilvēkiem vissvarīgāk zināt par dzīvnieku uzvedību un kā to kontrolēt.

Skolā no 19. līdz 24. IV ir talku nedēļa. Sadarbojoties ar novada domi un *a/s Latvijas valsts meži*, sakopām Dundagas parku, Raķupes meža iecirkni, *Lielās skolas* un *Mazās skolas* apkārtni. Piedalījāmies Liela-jā talkā 24. IV. Strādājām sūšiģi, lai ir patīkami pašiem un citiem!

Visai lielajai skolas saimei priekšā ir pats atbildīgākais skolas mēnesis — maijs. Tas nesīs ieskautes un eksāmenus. Un ko vēl?

Inese Namsone

Kolkas pamatskolā

Rosīgu un raženu darba cēlienu aizvadījusi Kolkas pamatskolas saime.

14. I skolēni, kas pirmo pusgadu pabeidza ar optimālām un teicamām sekmēm, devās *labinieku* ekskursijā uz *Līvu akvaparku* un pusdienot uz *Lido*.

12. II notika Zaļās pēdstundas par tēmu *Mežs*. Sportojām skolas zālē un darbojāmies Domātavā. Šāds pasākums notiek jau vairākus gadus. To rīko skolas vides izglītības koordinatore skolotāja Aiga, kas palīdzēja skolēniem Domātavā, un sporta skolotājs Oskars kopā ar

devīto klasi, kas rūpējas par spēļu norisi.

17. II Kolkas pamatskolā uz sarunu ar skolēniem bija ieradusies Dundagas pagasta policists Jānis Simsons un Dundagas vidusskolas psiholoģe. Tikšanās sakrita ar Latvijas Ēnu dienu, tāpēc policistam līdz bija ieradusies trīs zēni, kas «ēnoja» policista darbu.

18. II skolas zālē notika pasākums ar Dundagas kristiešu piedalīšanos *Kā iepazīt Jēzu?*. Grupas vadī-

tāja ar bērniem sniedza dažādas priekšnesumus: dziesmas, stāstus, arī mazu teātra izrādi un lūgšanu.

9. III skolā notika ilgi gaidītā Meiteņu un zēnu diena — jau otro gadu. Meitenes un zēni darbojās atsevišķi. Viss notika 4 darbnīcās. Meitenēm vajadzēja rādīt prasmi aerobikā, lakatu siešanā, portretu veidošanā un rasola gatavošanā. Zēni strādāja Morzes, Galda tenisa, Šautriņu un Apsveikuma darbnīcās.

11. III Zaļās komitejas pārstāvji devās uz Talsiem, lai iepazīstinātu ar vides spēli *Klimata pārmaiņas*. Spēlei bija jābūt saistībā ar vides problēmām un klimata pārmaiņām. Skolēniem ar uzdevumu bija jātiekl galā piecās minūtēs. Acīmredzot

izdevās labi, jo kopvērtējumā spēle ierindojās trešajā vietā. 23. IV Zaļā komiteja devās uz Rīgu, kur mūsu spēle kopā ar 32 citām spēlēm cīnījās par uzvaru.

19. III Kolkas pamatskolas pūtēju orķestris piedalījās Kurzemes novada pūtēju orķestru skatē Talsos un ieguva II pakāpi.

Kolkas pamatskolas skolēni un skolotāji ir iesaistījušies starptautiskā projektā *Atrastā Latvija*. Meklējam fotogrāfijas, kas liecina par mūsu dzimtā novada pagātni — ēkām, dabas skatiem, cilvēkiem.

Vizuālās mākslas olimpiādē piedalījušies Jānis Čačis (2. kl.), Santa Švaikovska (4. kl.), Paula Kučinska (5. kl.), Māra Leitendorfa (6. kl.),

Marta Sakniņa (7. kl.) un Elīza Sakniņa (8. kl.). Atzinību ieguva Jānis, Santa, Paula, Marta un Elīza.

Latviešu valodas olimpiādē piedalījās Terēze Runce (8. kl.) un Matīss Stīpnieks (9. kl.). Terēze ieguva 1. vietu savā klašu grupā. Matīsam 9. vieta starp Dundagas, Talsu un Rojas novadiem. 15. III Terēze piedalījās XXIII Latviešu valodas valsts olimpiādē Rīgā. Viņa arī saņēma atzinības rakstu par 5. vietu Ģeogrāfijas olimpiādē.

8. klases skolnieces

Annija Karīna Ūdre un Elīza Sakniņa, skolotāja Aisma Brande

Dundadznieki Dānijā

No 26. līdz 28. III sešiem dundadzniekiem, dāņu komitejas locekļiem, bija lieliska iespēja paciemoties Kēgē. Tā ir brīnišķīga, sena pilsētiņa, un kopš teritoriālās reformas Dānijā Kēges komūna ir Dundagas sadraudzības pašvaldība.

Pēc draudzīgas sagaidīšanas Kopenhāgenes lidostā sekoja apsveicināšanās ar pārējiem Latvijas komitejas locekļiem un izdomas bagātas brokastis Rutas un Ērika Augustīnusenā mājās. Pēc mūsu delegācijas iekārtošanās viesu namā pašā Kēges vecpilsētas centrā bija pirmās dienas centrālais notikums — Dundagas fotoizstādes svinīga atklāšana, ko arī filmēja un vakarā rādīja reģionālajā televīzijā. Tikāmies ar Kē-

ges pašvaldības vadītāju Mariju Starki, kas laipni izrādīja pilsētas mērijas ēku un pacienāja ar kafiju un tradicionālo dāņu putukrējuma kūku. Atmiņai par tikšanos M. Starke Dundagas novada domes priekšsēdētājs dāvināja foto albumu *Latvija*.

Abās dienās ļoti svarīgs bija kopīgais darbs. Ar dāņu draugu finansiālu un profesionālu atbalstu internetā tagad ir izveidota Dunda-

gas—Kēges mājaslapa www.dundaga-koeg.com — pareizāk sakot, vēl sākums, kas jāpapildina. Ļoti svarīga ir abu komiteju tālākā nākotne. Pagātnē ir laiks, kad sadarbība pārsvarā izpaudās kā dāņu puses humānā palīdzība, protams, tolaik ļoti vajadzīga un noderīga gan mūsu skolai, gan slimnīcai, gan pansionātam. Se-

koja arī vairākkārtēji skolēnu un skolotāju apmaiņas braucieni. Par spīti ekonomiskām grūtībām abām pusēm radās daudz labu ideju, kuras ir vērts īstenot vai vismaz mēģināt to darīt. Labums no tā būtu plašākai Dundagas sabiedrībai. Tā, piemēram, 2009. gadā dibinātā firma *Skadeservice*, kas palīdz cilvēkiem plūdu un ugunsgrēku gadījumos, arī tad, kad jāžāvē slapjas mē-

beles, jānovērš pelējums ēkās vai nepatīkamas smakas, ir ieinteresēta paplašināt darbību, atverot filiāli Latvijā.

Katrs no mums braucienā guva daudz pozitīvu iespaidu. Kēges iedzīvotāji ļoti lepojas ar savu Skiču muzeju. Šeit atrodas mākslinieka Bjorna Norgārda skices, kuras viņš pēc īpaša pasūtījuma izgatavoja karalienes pilij. Darbs ilga 12 gadus, un pēc tām Francijā noauda gobelēnus. Interesanti, ka muzejā par gidi strādā latviete Māra, kas vadīja mums ekskursiju latviešu valodā.

Uz atvadu vakariņām mūs laipni aicināja Sorens un Gurli Langholmi.

Protams, ka mums spilgti atmiņā paliks savdabīgie dāņu ēdieni, par kuriem varējām pārliecināties, gan

viesojoties komitejas locekļu mājās, gan vakariņās Kēges ostas krodziņā *Skipperkroen*, arī daudzo tējas šķirņu degustēšana un pankūku ēšana vēsturiskajā Tējas namiņā. No savas puses galdā cēlām Elmas Zadiņas ceptos dižrausus un pašu novada produkciju — šprotes eļļā.

Vislielākā vērtība tomēr ir mūsu dāņu draugu sirsnība un viesmīlība, viņu lepnums par savu zemi, vēlme parādīt to labo, kas viņiem ir un ko ir vērts pārņemt no viņiem. Priecājamies par ilggadīgo draugu patieso interesi par mums un Dundagu!

Irēna Kronberga

Dundagas seriāls

MAZBĀNĪTIS

Turpinājums. Sākums 86. numurā.

Tuvojoties šī vēstījuma beigām, ar aculiecinieku palīdzību atcerēsimies kara laiku, pēckara gadus un mazbānīša norietu.

Otrā pasaules kara laikā

Arnolds Grīnfelds:

— Kokmateriālu transports kara laikā apsīka, neviens negribēja ieguldīt līdzekļus, un mežus necirta. Piedevām Baltijas jūru bloķēja vācu zemūdenes, kuģi nebrauca.

Cilvēki gan izmantoja dzelzceļu, pat vairāk nekā agrāk. Latviešu zēni, kurus iesauca karadienestā, brauca uz fronti, tad atkal no frontes atpakaļ — atvaļinājumā. Viens vagonis bija paredzēts vācu karavīriem un virsniekiem, tas mūžam bija pilns, un tur parastos pasažierus nelaida. Baidījās no diversijām. Latviešu karavīri brauca parastajos vagonos, kur privātie, tie arī bija pilni. Grūti, bet ko padarīsi. Jauniešus stacijās vienmēr pavadīja.

Pēckara gados

A.G.: — Pēc kara sākās būvniecība, vajadzēja mežmateriālus, uzlika meža normas cirtējiem, vedējiem. Privātajiem izcērtamās normas: ap 40 kubikmetru uz cilvēku, ja bija zirgs, tad kādi 30 kubikmetri bija jāpieved. Vairs neskatījās, vai mežs bija tuvu vai tālu, cirtās iekšā Ūķenes mežos, Akmeņkalnos, Kaugā, kur agrāk sevišķi nebija cirsts. Ģibzdē dzelzceļš pa mežu gāja kādu puskilometru pa dūksnāju, tajā bija ieguldīti īpaši rāmji, pa virsu vēl plankas, pa to brauca pāri.

Pie visiem atzariem bija materiāli, dzelzceļš uzplauka. Rīkoja arī talkas, pat svētdienās dabūja braukt mežā. Plāni bija lieli, tie bija jāpilda. Vēlāk nodibinājās MRS meža ciršanas brigādes. Ar kāpurķēžu traktoriem materiālus vilka ārā uz krautuvēm, tur sagarināja pēc sortimenta, ar automašīnām veda pie dzelzceļa. Sākumā brauca mazjaucīgas gāzgeneratoru mašīnas, vēlāk jau bija spēcīgākas, brauca ar dīzeļdegvielu.

1948. gadā sāku strādāt Dundagas krautuvē, jau bija kādas divpadsmit ZIL automašīnas. Mežmateriālus no tālām vietām veda un tuvākajām dzelzceļa krautuvēm. Sākumā iekrāva ar hidrauliskajiem iekrāvējiem. Kad veda garos stum-

• 1967. gads, jauc nost sliedes netālu no Dundagas stacijas.

brus, bija tikai šoferis, bet mežsargi palīdzēja iekraut, darbojās ar trosēm. Tikai ceļi nebija domāti smagajām mašīnām, tos izbrauca. Tad klāja apakšā kokus, žagarus, mašīnas ar traktoriem vilka ārā.

Mežmateriālus izmantoja intensīvi. Dundagā divi gateri gatavoja dēļus, taras cehs taisīja zivju kastes. Pat parketu zāģēja no ošiem.

Mazbānīša beigas

A.G.: — Pamazām tehnika pilnveidojās. Sāka braukt lielās Kamaz automašīnas. Trīs braucieni ar Kamaz atvietoja gandrīz veselu dzelzceļa sastāvu. Autotransports bija ātrs un lēts. Šaursliežu dzelzceļš bija līkumots, ar daudzām pārbrauktuvē. Autobusi paņēma arī pasažierus. Dzelzceļš pamazām kļuva par bārenīti. Sīrupfabrika vēl to izmantoja, bet bija neizdevīgi, ka Stendē vajadzēja pārkrauties.

Mazajos jūrmalas ciemos iznīcināja zvejniecību, arī tāpēc bānītī vairs nevajadzēja. Jaunieši brauca ar velosipēdiem. Piemēram, no Mazirbes uz Dundagu un atpakaļ. Dzelzceļam nebija jēgas. Vecajam bija jāatkāpjas.

Atbrīvojās stacijas dežurantu mājas, vēlāk daudzās ierīkoja dzīvokļus. Atbrīvojās arī daudz dzelz-

ceļa strādnieku.

Vilnis Mitlers:

— Cik atceros, pirmo nojaucā Mazirbes līniju. 1962. gadā stādauzdzētavai izstrādāja meliorācijas projektu. To bija grūti saskaņot, jo noteikgrāvis bija paredzēts cauri šo-

Taisnā līnija uz Talsiem vēl kalpoja — nevis cilvēku, bet materiālu pārvadāšanai.

Zemes ceļš no Talsiem uz Dundagu bija no laika gala. Dzelzceļš gāja zemes ceļam pa kreiso pusi virzienā no Dundagas uz Talsiem, vienīgi pie Indiņiem tas šķērsoja zemes ceļu. Kad nolikvidēja mazbānīti un uz Stendi varēja aizbraukt tikai ar mašīnām, neasfaltētais ceļš bija kā elle. Talsu — Dundagas ceļu noasfaltēja ap 1975. gadu. Pie Dreiliņmuižas pēc uzrūgušā asfalta vēl tagad redzams, cik tas bijis grūti izbraucams.

Lillija Pakalne:

— Uz dzelzceļa, Dundagas līnijā, sāku strādāt 1953. gada martā. Trīs gadus par pārmijnieci, trīspadsmit — par ceļstrādnieci. Pārmijnieka uzdevums bija pārlīkt pārmijas. Uz Jelgavu bija jābrauc likt eksāmenu. Mums bija sarkans un dzeltens karodziņš. Kad vilciens brauca no Talsu puses, pārmijnieks pirmais to sagaidīja.

Pa ziemu valkājām garus šinelus. Reiz gandrīz notika nelaime. Kā gadījās, kā ne, šinelis iekērās pārmijās. Nāca vilciens. Vajadzēja to ap-

sejai, pāri dzelzceļam. Kritums bija uz Anstrupes kapiem, bet speciāli grozīja uz otru pusi, uz Kaņķumiem, jo Ventspils dzelzceļu nevarēja pārrakt. 1964. gada pavasarī, kad iecerī īstenoja, Ventspils līnija vairs nedarbojās. Taisnība, projekts bija likums — raka uz pretējo pusi.

- *Trīs strādnieces. No kreisās: Lillija Pakalne, Herta Popmane un Milda Andersone no Talsiem.*
- *Jauc sliedes. Freimanis no Valdgales uzskaita, ar muguru pagriežusies L. Pakalne.*

Tas bija ceļa strādnieku darbs. Mēs, Dundagas ceļu daļa, jaucām no Pāces līdz Stendei. Uz jūrmalas pusi jauca citi. 1969. gada 6. augustā beidzu strādāt uz dzelzceļa.

Alnis Auziņš

Foto no L. Pakalnes albuma

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā A. Grīnfeldam, V. Mitleram un L. Pakalnei.

Turpmāk vēl.

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

VAJAG TIK RAKT?

Ar apgalvojumu un iedvesmojoši to mēdza sacīt aktieris Edgars Liepiņš. Teiciens nāk prātā, iedziļinoties novada piekrastes ciemu ūdeņu būšanās vai drīzāk — nebūšanās. Pavasaros, bet bieži vien arī vasarā pēc kārtīgām lietus gāzēm pludo Kolka, pludo daļa Košraga, Pitraga, Saunaga, Sīkraga... Pēdējos pārdesmit gados piekrastei izmirstot, aizsērējuši, aizauguši, citviet aizarti un aizlīdzināti savulaik ar rokām raktie grāvji, kas pirmskara gados teicami pildīja nosusināšanas uzdevumu. Paaugstinājies arī gruntsūdens. Tagad, lai atjaunotu grāvju sistēmu, būtu prasmīgi jāsadarbojas pašiem iedzīvotājiem, Sīlteres nacionālā parka administrācijai (SNPA) un nu jau novada pašvaldībai. Tātad vajadzētu tikai rakt — pārnestā un tiešā nozīmē. Taču izrādās, ka tas nebūt nav tik vienkārši.

Kā Bermudu trijstūrī

Tā ievadā minēto trīs pušu sadarbību vērtē Sīkraga iedzīvotāja kopš 90. gadu beigām **Rasma Sakne**. Enerģiskā *Jaunklāvu* saimniece kopā ar domubiedriem pat nodibinājusi biedrību *Ziemeļkurzemes piekraste*, lai iedarbīgāk risinātu svarīgākos jautājumus, un pārlieku lielais mīt-

rums ir viens no galvenajiem. Saknes kundze rāda trīs biezās dokumentu mapes, tajās pārsvarā sarakste ar SNPA, un secinot bilst, ka SNPA, atsaucoties uz dažādiem likumu pantiem, nevēloties izprast iedzīvotāju likstas: «Likumiem kopumā nav ne vainas, vaina ir likumu piemērošanā».

Saknes kundze stāsta, ka vēl pirms desmit gadiem te bijis sausāks, bet pirms gadiem sešiem kaimiņos, *Paijās*, izrakts diķis, un tad apkaimē sācis veidoties purvs. Saknes kundzes **dēls Jānis** saka: «Visam Sesku ciema (daļa no Sīkraga. — A.A.) galam ir notece uz mūsu pusi. Kamēr nebija sateces uz diķi, ūdens vairāk vai mazāk izdalījās. Reizē ar diķi vajadzēja risināt arī ūdens noplūdi. Pa vecajiem grāvjiem nav noteces uz jūru. Pašu Sesku valka galu smiltis aizputinājušas, un SNP vecos grāvjus neļauj tīrīt».

R. Sakne: «SNP jau 2005. gadā rakstīja Kolka pagasta padomei: lai sekmīgi risinātu hidroloģiskās problēmas visā ciemā, uzskatām, ka jāizstrādā novadgrāvju sistēmas izveides projekts, paredzot gan grāvju dziļumu, gan noteces slīpumu, gan grāvju tīklu, gan pamatoti izvēlētu noteces vietu uz jūru. It kā no jauna būtu jāgudro divritenis! Firma *Pro Akva* 2006. gadā te visu apsekoja. Atzinums bija labvēlīgs, proti, projekts ir vajadzīgs un videi labvē-

līgs».

Jānis turpina: «SNP uzskata, ka aizputinātājā kāpā ir pastāvīga veģetācija, ka nedrīkst izjaukt dabiskos procesus. Bet, ja iztīrītu veco grāvi, kas iziet uz jūru, tad problēma atrisinātos! Desmit gadus to mēģinām panākt, savulaik Kolka pašvaldība pat pasūtīja projektu (tehnisko projektu. — A.A.), taču mums pieprasīja ietekmes uz vidi novērtējumu. Kolka pašvaldība tam atvēlēja 2000 latu. Dāņu firmas meitas uzņēmums par to gribēja Ls 10 000. Ar to arī viss beidzās.

SNP pauz viedokli, ka Sesku valka attīrīšana nodarītu ļaunumu kangaru un vīgu kompleksam, lai gan tas ir gabalu aiz lielā ceļa, un uzskata, ka te ir vērtīgs alkšņu mītrājs. Bet Sesku valka notece te ir jau no pirmajiem Ulmaņlaikiem! To dabā labi var redzēt. Ja te atjaunotu ūdens noplūdi uz jūru, tas nekādi neietekmētu Bažu purvu. Vēl 80. gadu beigās grāvis darbojās, bet tagad tā beigu daļa ir vēja aizpūsta.

Projektā bija divi varianti: rakt

valējo grāvi vai arī slēgto, tas ir, atjaunojot kāpu ar veģetāciju. Bet līdz tam jau netika».

R. Sakne piebilst, ka otrs liels novadgrāvis ciemā ir Sīkraga valks, kas tagad darbojas. «Pērn palu ūdeņi to atrāva vaļā, un pēc tam mums to atļāva iztīrīt. Labi, ka tā. Mums te gandrīz par katru darbību pieprasa ietekmes novērtējumu, lai gan likuma par ietekmi uz vidi novērtējumu 2. pielikumā ir teikts, ka pat sākotnējais novērtējums vajadzīgs tikai tad, ja paredzēts meliorēt 100 ha platību. Sesku valkam tie būtu 60 ha, tagad, kad iztīrīts Sīkraga valks, platība sarukusi varbūt līdz 10 hektāriem».

Apskatot dabā (10. IV. — A.A.), labi redzama abu valku un tuvākās teritorijas atšķirība. Lai arī Sīkraga valkā ir dažādi sanesumi, ūdens aizplūst uz jūru, un apkaime ir sausa. Turpretī Sesku valks aizaudzis ar krūmiem un pat kokiem un pirms lidaga aizpūsts ar smiltīm. Apkārtnē ir pārpurvojusies.

Viesturs Kierpe apliecina, ka Pit-

ragā ir līdzīga bēda.

R. Sakne vēl piemetina, ka SNP Dabas aizsardzības plānā ir pieminēta ūdeņu problēma, bet — kad sekos praktiska rīcība? Pērn augusta beigās vietējo iedzīvotāju sapulcē novada domes priekšsēdētājs Aldons Zumbergs esot solījis projektu aktualizēt. DAP apspriešanas laikā pērn 30. decembrī SNPA direktore Dace Sāmite esot teikusi, ka saimnieciskā darbība esot novada domes izpilddirektora pārziņā.

Vēlamies izpratni un pretimnākšanu

Tajā pašā dienā apmeklēju Saunagu. **Daira un Jānis Kārklīņi** pirms gadiem trim iegādājušies vecas mājas — *Strēlniekus*. Tieši tamdēļ abi ir *Ziemeļkurzemes piekrastes* biedri, jo ātri sapratuši — «te vieno ūdens problēma».

D. Kārklīņa: «SNP stāsta par melnalkšņu biotopiem, par plāvām, kurās parādījušies jauni biotopi — lielā mitruma dēļ. Bet agrāk, kad grāvji darbojušies, te pa laipām nav staigājuši. Esam runājuši ar vecajiem iedzīvotājiem».

Drīz pēc īpašuma iegādes Kārklīņi rakstījuši lūgumu, lai atļautu grāvjus tīrīt. No SNP ieradies speciālists apsekot un atzinis, ka šeit ir tikai vigas, neviena grāvja neesot. D. Kārklīņa: «Vai tiešām vecos laikos kūts, stallis atradies starp divām vigām?»

Pērnā gada nogalē atkal lūguši SNP tīrīt grāvi Saunagā. Solīts esot apsekot pavasarī, līdzko nokusis sniegs. Tādu pašu lūgumu pavasarī uzrakstījuši arī novada pašvaldībai.

di. Pats galvenais — ceļas grunts-ūdens. Pērn jūlijā no lietus gāzēm vien applūda Kolka un jūrmalas ciemi. Šajā jautājumā valsts mērogā neviens nav mēģinājis kaut ko darīt.

Ūdeņus novadīt vairs nav tik vienkārši, kā tas bija pagājušā gadsimta 30. gados, kad izveidoja grāvju tīklu. Tagad ar to vien varētu nepietikt. Tas gan nenozīmē, ka grāvji nebūtu jāatjauno.

Pēc kara iedzīvotāji piekrasti pamazām pameta, grāvjus aizlaida. Jaunienācēji to nesaprata. Rudens vētras aizpūta ietekas ciet. Jā, grāvjos ieaugušie koki būtu jāizzāgē, grāvji un ietekas jūrā katru gadu jātīra, kas vismaz pēdējos 20 gados nav darīts. Ja visi īpašnieki to veiktu, tad vismaz daļu ūdeņu novadītu jūrā pa priekškapu.

Problēma ir tā, ka liedaga vienīgais īpašnieks ir Latvijas valsts, bet tas nepieder nevienai ministrijai. Iznāk tā, ka jebkurš, kas tīra ieteci, dara labu darbu sev un kaimiņiem, bet rokas pa svešu zemi. Un nav, kam prasīt atļauju! Mēs, piemēram, nevaram piesaistīt Eiropas Savienības fondu līdzekļus pludmaļu labiekārtošanai, jo nav zemes īpašumu apliecinājuma.

Izstrādātais tehniskais projekts Sesku valkam dod sīkradzniekiem priekšrocību, jo nevienam ciemam nenosusinās, ja nebūs šādu projektu. Jautājums tikai, kurā brīdī tas notiks. Pašvaldībai patlaban ir daži vēl svarīgāki jautājumi. Sīkraga iedzīvotājiem, protams, svarīgākais ir šis. To nevar ignorēt. Bet tam vajag resursus, ne tikai naudu, bet arī cil-

• Ar alkšņiem aizaugušais Sesku valks.

• Sesku valka ieteka jūrā aizpūsta ar smiltīm.

Autora foto

Vai esam izvērūši visas iespējas?

Ko par to visu saka SNPA direktore **Dace Sāmite**?

«Tas šķiet viens jautājums, bet runa ir par vairākiem. Pa retam cilvēki lūdz attīrīt pastāvošos grāvjus, un lielākoties mēs to atļaujam. Tas nozīmē noņemt gar grāvju malām apaugumu, nocirst krūmus, kokus un iztīrīt grāvja aizsērējumu. Man patika, kā reiz teica mazirbnieks Edgars Millers: grāvji ir jātīra. Tie ir cilvēka veidoti, un, ja to nedara katru gadu, tad tie pazūd. Kur grāvjus nemitīgi tīra, kā Mazirbē, tur tie pilda savu uzdevumu.

Daudzi nav tīrīti gadu desmitiem. Pērn Sīkraga ciema iedzīvotāji saņēma uzrakstīta iesniegumu, un attīrīja veco Sīkraga grāvi. Pagājušajā gadā saņēmām iesniegumu arī no Saunaga iedzīvotājiem. Tur, apsekojot dabā, daži grāvja posmi dabā pat nebija saskatāmi, varbūt aizrakti ciet. Tomēr tur piekritām grāvju attīrīšanai. Vairāk iesniegumu pēdējos gados nav bijis.

Ja cilvēks tikai ar lāpstu izņem velēnu no grāvmalas, no grāvja, tad tas ar mums nav jāsaskaņo. Tā ir ikdienas uzturēšana. Ministru kabineta noteikumos nr. 116 teikts, ka rīcība ar SNPA jāsaskaņo tad, ja

skar daudzus. Starp citu, savstarpējo nesaskaņu gadījumā nevajag uzreiz iet uz SNP. Ja zemi appludina kaimiņš, tad jārunā ar kaimiņu vai arī strīds jārisina civiltiesiskā kārtā.

Stāsts par Sesku valku ir sens un nopietns. Iedzīvotājiem ir vēlme veikt renovāciju vai rekonstrukciju, ir izstrādāts tehniskais projekts. Tā kā darbus paredzēts veikt īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un krasu kāpu aizsargjoslā, tad vispirms bija jāveic sākotnējais ietekmi uz vidi novērtējums. To izdarīja, un Ventspils Reģionālā vides pārvalde prasīja SNPA viedokli. Projekts paredz visai nopietnu mūsdienu grāvju sistēmu izveidi, kas būtiski mainīs tuvējās apkārtnes hidroloģisko režīmu un ietekmēs arī tuvāko apkārtni. Tāpēc bija jāpieprasa lielais ietekmes uz vidi novērtējums (IVN). Neesam tiesīgi atļaut daļā SNP ietekmēt hidroloģisko režīmu, nedz pieņemt lēmumu par īpaši aizsargājamo biotopu iznīcināšanu, kas saistās ar priekšskāpas norakšanu, lai atjaunotu ieteci jūrā.

IVN prasa lielu naudu. Toreizējai Kolkas pagasta pašvaldībai tādas neatradās, un viss apstājās. Mēs nesakām «nē» grāvju rakšanai, bet

mēs nedrīkstam apiet likumu. Kolka grāvju sistēmu uzturēšana neapdraud īpaši aizsargājamus biotopus, bet Sīkragā grāvju tīkls ir plānots plašs, tas savāks ūdeņus arī no ciema tuvumā esošajām vigām. Tehniskajā projektā ir paredzēts susināt tuvāko apkaimi, ne tikai ciemu.

Problēma ir mazliet cita. Neviens nav ieinteresēts lietu virzīt tālāk. To nespēj izdarīt viens īpašnieks. Tas jau ir pašvaldības ziņā, kā piesaistīt Eiropas Savienības finansējumu. Un vai tiešām Sesku valku vajag renovēt vai rekonstruēt? Varbūt pietiek iztīrīt esošos grāvjus,

ielaiet ūdeņus tai sistēmā, ko iztīrīja pagājušogad? Iespējams, jālikvidē dīķis īpašumā *Paijas*, kas kā piltuve uzkrāj apkārtnes ūdeņus. Vai kāds to visu ir izpētījis? Tie ir pašvaldības apsaimniekošanas jautājumi. Varbūt der uz šiem jautājumiem palūkoties ar svaigu aci. Diezgan daudz firmu Latvijā veic ietekmi uz vidi novērtējumu, vai nebūtu lietderīgi sarīkot cenu aptauju? Tā ka strupceļa nav, jāmeklē risinājums.

Vēl jāpiebilst, ka paredzētajos meliorācijas darbos galvenais ir tikt cauri kāpām, bet tās pieder Vides ministrijai. Ļoti priecātos, ja pašvaldība skaidri norādītu, kuras vietas mums būtu jāparedz, jāuztur, lai valku ūdeņi tiktu prom uz jūru. Jābūt pamatojumam, lai tieši tajā vietā noraktu kāpu.

Visbeidzot gribu uzsvērt vienu. Lai kā mums varbūt reizēm cilvēciski liktos, ka likums ir negodīgs pret iedzīvotājiem, mēs neesam tiesīgi pieņemt pretlikumīgus lēmumus. Esam patērējuši ļoti daudz laika, apmainoties ar vēstulēm. Daudz esam skaidrojuši savu nostāju. Diemžēl neesam saprastī.

Viedokļus apkopoja Alnis Auziņš

Par piekrasti

19. IV plkst. 14.00 Dundagas pilī Reģionālais vides centrs kopā ar Latvijas Universitāti rīkoja semināru un diskusiju *Piekrastes ilgtspējīga attīstība un sadarbība*.

Piedalījās vairāk nekā divdesmit interesentu, pārsvarā Latvijas meža dienesta darbinieki, pašvaldību, vides aizsardzības, nevalstisko organizāciju, Dundagas vidusskolas pārstāvji, iedzīvotāji un universitātes pētnieki Ērika Lagzdīņa, Jānis Kauliņš un Alda Ozola.

Ē. Lagzdīņa iepazīstināja ar projekta mērķi — sekmēt sadarbību starp pašvaldībām, valsts struktūrām un iedzīvotājiem, lai uzlabotu pārvaldību. Viņa norādīja, ka semināra mērķis ir rosināt sadarbību, viedokļu un pieredzes apmaiņu,

• Sīkraga valkam tagad ir brīvs ceļš uz jūru, tāpēc apkārtnē tur nepārpurvojas.

Autora foto

• Pārplūdušais Pērļu pagalmis Kolka.

Gunta Kārklevalka foto

Jānis uzsver, ka esot vienojušies ar visiem kaimiņiem, kuru īpašumus grāvis šķērso, arī parakstījušies esot visi.

Jānis: «Negribam gausties, vēlamies tikai dzīvot sapostā vidē. Neesam arī pret nacionālo parku. Taču arī mēs, cilvēki, esam tā daļa».

Daira: «Sabiedrība ir iesaistījusies, arī novada pašvaldība ir atsaucīga. Bet vai cilvēkiem visu laiku jāmeklē likumi, normatīvie akti, jāvāc paraksti, jāzīmē plāni, jāraksta un jāpierāda? SNP paši varētu nākt ar ierosmi».

Drīz pēc mana brauciena saņēmu ziņu no D. Kārklīņas, ka dabūta pašvaldības atļauja grāvi tīrīt.

Iemesli ir vairāki

Lūdzu skaidrojumu no novada domes izpilddirektora **Elmāra Pēterhofa**.

«Ciemi slikt, bet iemesli ir dažā-

vēkus, kas virza projektus finansējuma saņemšanai. Saunagā bija vienkāršāk, jo tur tomēr ir mazāki mērogi, un kaimiņi arī bija vienojušies.

Tehnisko projektu izmantosim. Ja ietekmes uz vidi novērtējums nebūs vajadzīgs, tad projektam uzreiz dosim zaļo gaismu. Jau maijā, līdzko apžūs».

maina hidroloģisko režīmu. Proti, tad, ja rok grāvi pilnīgi no jauna vai ja to rekonstruē vai renovē. **Šaubu gadījumā iedzīvotājiem iesaku zvanīt mūsu speciālistam Dzintaram Ozolam pa telefonu 29189865.**

Problēmas rodas, ja kaimiņi nespēj vienoties. Piemēram, Pitragā: viens īpašnieks attīra grāvi, otrs neattīra, galu galā viens applūst un abi karo. Jāsaprot, ka grāvis ir sistēma, kas iet cauri visam ciemam un

Ciemos

Senais lībiešu ciems Kolka

Piedāvājam divus izvilumus no topošās grāmatas. Vienā stāstīts par Kolkas Kristu gala māju *Spolītēm*. 20. gadsimta sākumā te, gar kāpu malu, citu aiz citas rindā sabūvēja zvejnieku mazistabas. Kristu gals joprojām ir saglabājis daļu sava pirmatnējā veidola. Gandrīz katrai Kolkas mājai un tās iedzīvotājiem ir savs stāsts. To visu varēs izlasīt grāmatas nodaļā *Kolkas ciems un ļaudis*. Otrajā fragmentā stāstīts par skolu.

Spolītes

Spolītes ir viena no Kolkas savdabīgākajām mājām. Faktiski tā ir saglabājusī savu pirmatnējo būdas izskatu. Domājams, ka šī mājvieta galvenokārt bijusi saistīta ar sāmsalieti **Johanu Parbusu**, iespējams, tikai ēkas mainījušās. Pēc Augusta Adamkoviča stāstītā, tagadējā būda *Spolītes* nav tā, kas te bijusi agrāk, tuvāk *Pīlāgiem*.

Igaunis Johans Parbuss (dz. 1881. g.) Kolkā ienācis no Sāmsalas. Iespējams, tas noticis ap 1900. gadu. Vismaz 1910. gadā Johans Parbuss noteikti dzīvojis Kolkā, jo tad laulībā ar kolceniēci, lībieti Katrīni Hausmani dzimis viņu dēls Antons, vēlākais ciemā labi zināmais laivu meistars.

Kolkas māju sarakstā 1921. gadā Kristu galā minēta *Parbusa mazistaba*. Tur dzīvojis Johans Parbuss ar sievu Katrīni un dēliem. 1922. gada 24. oktobrī Kolkas zvejnieki piedzīvoja bēdas, jo bojā aizgāja trīs zvejnieki, viens no viņiem bija Johana septiņpadsmit gadus vecais dēls Aleksis Parbuss.

Latvijas valstiskā statusa maiņa radījusi zināmas problēmas igauņiem, kas te dzīvojuši jau no cariskās Krievijas laikiem. Tā 1924. gada oktobrī meklējamo personu sarakstā bijis iekļauts Parbuss Johans Jāņa dēls, 43 gadu vecs, kam pēdējā dzīves vieta bijusi Kolka. Viņš šodien 1924. gada septembrī administratīvā kārtā par uzturēšanos Latvijā ar «notecējušiem» dokumentiem.

Amizantu notikumu no savas bērnības, kas saistīties ar Johanu Parbusu, stāstīja **Fanija Budovska**:

«Kristu galā viena no pēdējām bija Parbusu māja. Parbuss bija kur-

• Spolītes mūsdienās.

pnieks, taisīja kurpes. Mums nokāva govi. Mamma saka — vecais Parbuss teicis, ka no ādas visiem kurpes neiznāks. Man varēja būt ap desmit gadu. «Tu, Fani, esi vismazākā, tev kurpes nebūs». Es saku: «Nē, mammiņ, tu esi veca, tev nevajag. Mēs esam jaunas, mums vajag». Mammai tolaik bija ap 35 gadi. Vēlāk gan Parbuss teicis, ka kurpes iznāksot visām. Prasu, kādas būs kurpes. Vai ar tādiem papēžiem, kādiem Malahova židenīte staigā? Viņai bija augsti papēži. Man arī vajag tādus. Mamma: «Nemulķojies!» Bet es vakarā eju pie vecā Parbusa. Saku: «Mamma teica, ka man vajagot kurpes ar augstiem papēžiem». Vai tiešām tā teica? Uztaisa man ar drusku augstākiem. Visiem normāli, bet man kājas ļoģas. Nu jāiet pie Parbusa un jāņem papēži nost».

1935. gadā Johans Parbuss ar sievu Katrīni joprojām dzīvoja Kristu galā, mazistabā ar nosaukumu *Hausmani*, bet 1939. gadā viņu saimniecība bija ieguvusi mājvārdu *Spolītes*.

lītes. Arī pēc Otrā pasaules kara Johans ar Katrīni dzīvoja turpat. Par pēckara periodu stāsta **Ruta Lihāčeva**, kas 1950. gadu vidū kādu brīdi dzīvoja *Spolītēs*:

«Pēc manis tur visu laiku mainījās iedzīvotāji. Tur daudzi bijuši, tur i krievi, tur i latvieši bijuši. Tur tāds konveijers bij. Tas bija Faniņas Parbuss mantojums, viņa tur rīkojās. Lika savus īrniekus, lai pelnītu naudu. Varbūt to māj taisīj Anton

sam, viņš vienmēr palika uzticīgs darbam skolā. Vairākas kolceniēku un citu jūrmalas ciemu paaudzes apguva zināšanas pie Kārļa Bernšteina. (..)

Vēl 2007. gadā Kolkas pagastā bija cilvēki, kas labprāt atcerējās savas skolas gaitas Kolkas skolā 20. gs. 30. gadu beigās.

Artūrs Pīrvics (dz. 1926. g.):

«Cepur nost Bernšteina! Viš bi goda vīrs. Es mācījos un turpat augšā skolā gulēj. Māšels (*Silvija Pīrvica* — B.Š.) ar tur gulēj, kad gāj skole, ab mēs tur gulēj. Viņ bij vecāk, ātrāk par man beidz. Bij divs klass — vienā telpā bi trīs klass: 1, 2., 3. un otrā telpā — 4. un 5. klass. Tad bi tādām Neiland, otr skolo-tāj. Bernšteins mācīj vairāk matemātik, dziedāšan. Vijol viš spēle, cik reiz es nav dabūjis ar to lociņ pa paur — *kniukš!* Kā es pasmējes tai barā, tā ieliek pa paur! Bērni jau i bērni!

Tagad — vai tā i skol? Tā ju ir trako māj! Ka ieiet iekšē, tu ju neko nedzird, tik viens mūžīgs blāviens! Katrs blāuj savā meldiņā. Nesaprot, kāpēc viņ tā blāuj?

Tad bi kluss kā pelīts. Ja neklau-sīj, tūliņ aiz ausīm un — stūrī iekšā! Tad zināj, ka jok nav, un nav, ko muldēt!

Starpbrīžos ziemā taisījām bun-

tēvs, vecs Parbuss. Viņš bij kurpnieks. Virtuvē pie plīts bij viņ kurpniek stūrīts. Viņš taisīj kurpes un laboj. Vecais Parbuss bij nejauks, īpaši pret man vecomāt. Viņa nevarēj ciest. Bieži pa Kolceniēkkangar nāc pie mums uz Saunag».

Mūsdienās *Spolītes* pieder rīdnieku ģimenei.

* * *

Arī Kolkas skolai grāmatā veltīta plaša nodaļa. Tajā stāstīts gan par pirmo skolu Kolkā, kuras skolotājs bija lībietis un ķesteris Nika Polmanis, gan par skolas attīstību no tās atklāšanas brīža 1881. gadā līdz pat mūsdienām.

Skolotājs Kārlis Bernšteins

Domājams, ikviens kolceniēks piekristu, ka Kārlis Bernšteins bija īpaša personība Kolkas ciemā. Kolkas skolā viņš par skolotāju nostrādāja gandrīz 50 gadu, pārdzīvoja divus postošus karus un vairākas politiskās varas maiņas. Spītējot vi-

• Kolkas pamatskolas skolēni un skolotāji 1930. gadu vidū. 1. rindā no kreisās: Maiga Andersone, Zelta Grīnpūkale, Irma Morgenšterna, Ludmila Kalenberga; 2. rindā no kreisās: Vilma Kristiņa, Zenta Rozenfelde, skolas pārzinis Kārlis Bernšteins, skolotāja Lidija Muceniece, Fanija Frīdrihsona, Velta Grīnvalde; 3. rindā no kreisās: Valdis Andersons, Zelma Ešentāle, Silvija Pīrvica, Vasiljs Frīdenbergs, Meta Driksna, Ilona Grīnvalde, Elza Ešentāle, Žanis Adamkovičs.

Lieliskais grupas Framest koncerts

17. IV vakarā Dundagas pilī uzstājās vokālā grupa *Framest*. Par koncertā piedzīvoto dalās Dundagas vidusskolas 12. klases skolnieks Artūrs Šnikvalds un vizuālās mākslas un kultūrvēstures skolotāja Sandra Braže.

Artūrs Šnikvalds:

«Par grupu *Framest* uzzināju tikai neilgi pirms koncerta pilī un sapratu, ka noteikti uz to jāiet. Tiešām baudīju ļoti skaistu koncertu. Patika vokālais izpildījums — balsis individuāli un visas kopā. Ar interesi klausījos Raimonda Paula dziesmu aranžējumus.

Nebiju domājis, ka tās tik labi skan džeza ritmos. Grupas jaunieši lieliski prata iesaistīt publiku. Koncerts bija aizraujošs, ļoti raits un pagāja nemanot. Labprāt būtu klausījies vēl kādu dziesmu.

Par to, ka koncertā bija tikai kādi 50 klausītāji, gan biju ļoti pārsteigts: *Framest* uzstāšanās bija brīnišķīga».

Sandra Braže:

«Uz koncertu gāju apzināti, jo biju klausījies grupas *Framest* dziesmu ierakstus un sapratu, ka mani gaida skaists mūzikas vakars. Koncerts man nelika vilties. Gluži otrādi — izpildījums bija ļoti labā muzikālā kvalitātē. Visas dziesmas

bija pazīstamas, varēja dziedāt līdzi. Ar interesi klausījies Raimonda Paula dziesmu aranžējumus — man patika. Ar prieku vēroju dzirkstošo un nesamāksloto jauniešu uzstāšanos. Saistīja veids, kā grupas dalībnieki asprātīgi un interesanti uzrunāja un iesaistīja klausītājus. Koncerts norisēja brīvi un nepiespiesti.

Likās, ka tas ļoti ātri pagāja. Es būtu ar mieru klausīties vēl un vēl. Tā kā mums mājās ir grupas *Framest* ieraksti, vēl vakarā turpinājām klausīties viņu sniegto džeza koncertu.

Žēl gan, ka bija ieradies tik maz cilvēku. Varbūt pietrūka informācijas, kas tā par grupu un ko no tās sagaidīt. *Framest* nominēta Latvijas Lielās mūzikas balvas 2009 kategorijā *Gada debija*, kā arī 2010. gadā, piedaloties kopā ar instrumentālo grupu *Lielās mūzikas balvas* pasniegšanas ceremonijā, saņēmusi skatītāju simpātiju balvu. Tas jau par kaut ko liecina».

Uzklausīja Diāna Siliņa

Dzied kori

10. IV Dundagas pilī uz koncertu *Jau ziedošais pavasar's klāt* visus mīļi ielūdza Dundagas pagasta jauktais koris, diriģente Sandra Lielanse un koncertmeistare Dace Šmite.

Pavasara noskaņu izjust un uzburt palīdzēja koris *Uz augšu...* un Laucienas pagasta jauktais koris (abu koru diriģente Agrita Priedniece), un Valdemārpils jauktais koris *Akords* (diriģente Ilze Vandberga).

Koru izpildījumā skanēja tautā iemīļotas Raimonda Paula, Imanta Kalniņa un citu latviešu komponistu dziesmas. Arī dziesmu pasniegšanas veids katram korim bija atšķirīgs. Koncerta galvenā stīga — mīlestība — klausītājos rosināja romantiskas noskaņas.

Par koncerta norisi paldies sakāms Smaidai Šnikvaldei un Ilzei Pīrvitei.

Noslēgumā kori izpildīja dziesmas no Kurzemes dziedāšanas svētku repertuāra. Atvadoties cieņīgi bilda, ka pavasara koncerts ar koru sadziedāšanu Dundagā varētu kļūt par tradīciju.

Inga Ralle

Kas ir ĢMO?

Šogad janvāra sēdē domes deputāti nolēma, ka ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšana Dundagas novadā ir aizliegta, tas ir spēkā līdz 2015. gada 31. janvārim. Kas ir ģenētiski modificētie organismi (ĢMO), kā tie ietekmē vidi un veselību, 26. III Talsos pastāstīja Ance Gobiņa no nevalstiskās organizācijas *Zemes bērni*.

ĢMO ir dzīvi organismi, kam nedabiskā veidā mainīts ģenētiskais sastāvs, dabā nekādos apstākļos tādi neveidojas. A. Gobiņa minēja piemēru par zivs ģēnu, ko ielika tomātā, lai dārzeņis kļūtu cietāks un vieglāk transportējams. Lektore norādīja — pārsvarā ĢMO audzē lielās ASV kompānijās. Šie uzņēmumi ir arī ĢMO radītāji un viņi paziņo, ka ĢMO ir nekaitīgi un kvalitatīvi, un neļauj neatkarīgiem ekspertiem tos pārbaudīt. Pārdodot ĢMO sēklas, kompānijas slēdz ar zemniekiem līgumus, ka nedrīkst tās dot neatkarīgiem pētniekiem pārbaudei. Ja pircēji šo līgumu pārkāpj, viņus iesūdz tiesā un izputina. ĢMO kompānijas, izmantojot puspatiesības un melus, gūst

milzīgu peļņu.

ĢMO apdraud bioloģisko lauksaimniecību, ja lauki atrodas tuvu mājām. Tāpat lektore izklāstīja, ka ĢMO ietekmē rodas jaunas nezāles, kas izturīgas pret herbicīdiem un pesticīdiem. Lietojot ĢM produktus, cilvēka organismā var veidoties noturība pret antibiotikām. Kad tās patiešām nepieciešamas, antibiotikas vairs neiedarbojas. Krievu zinātniece Irina Jermakova, pētot ĢMO ietekmi uz žurkām, secinājusi, ka pieaug alerģija, pavājinās imūnsistēma un sabrūk reproduktīvā sistēma.

A. Gobiņa uzskata: tieši bioloģisko lauksaimniecību Latvijā varētu labi attīstīt: šādus produktus Eiropā īpaši pieprasa. Tāpēc ir labi, ka novadiem kopš 2009. gada jūlija ir iespēja paust vēlmi savās teritorijās aizliegt ĢMO audzēšanu. Bioloģiskās lauksaimniecības un ĢMO audzēšana līdzās nav iespējama.

Latvijā likums arī nosaka — veikalos produktiem ar ĢMO jābūt nosakāmiem un novietotiem savrup. Te jāuzteic veikali Ģipkā, Kaļķos, Mazirbē un Vīdālē: tur ĢM produkti marķēti atbilstoši likumam un patērētāju prasībām. (Vairāk lasīt www.dundaga.lv/)

Diāna Siliņa

Līvõ āiga • Līvu laiks

Tēriņš!

Ir aprīlis, un šomēnes domas visu laiku atgriežas pie Līvu savienības. Ja tā padomā, tad 2023. gada aprīlis, kad Līvu savienībai apritēs

100 gadi kopš dibināšanas, nemaz nav tik tālu, bet — kas notiek? Vai Līvu savienība sagaidīs simto jubileju? Kā sagaidīs? Kā tad klāsies pašiem lībiešiem?

Par Spodribas mēnesi dēvētais aprīlis strauji rit uz priekšu. Sniegs ir nokūsis un atklājis visus dubļus, dražas, ko slēpis pa ziemu. Tomēr katru gadu atrodas cilvēki ar ķerām un grābekļiem, kas visu satīra. Cerēsim, ka arī tas, kas patlaban notiek ar Līvu savienību, ir atkusnis, un lībieši ņems rokā grābekļus un ķerras, lai arī Savienība piedzīvotu savu Spodribas mēnesi.

Lai nu kā, tīrību un spodrību ikviena sētā!

Linda Zonne

Līvu ziņas • Līvōd tieudōd

2.04. Līvu savienības astoņdesmit septītā gadadiena, tomēr ikgadējā kopsapulce šogad pārcelta.

10.04. Informatīvā diena Turaidā, kurā iepazīstināja arī ar zinātnisko rakstu krājumu *Pa somugru pēdām Baltijas jūras krastā*.

10.04. Ventspils kultūras centrā Ventspils pilsētas un novada vokālo ansambļu skatē starp septiņpadsmit ansambļiem piedalījās arī lībiešu ansamblis *Rāndalist*. Gaidīsim

ansambļa nākamos koncertus!

Līvu fonds pārņem uzraudzībā Līvu savienības Ventspils grupas telpas, apņemoties dzēst parādu un segt izdevumus nākotnē.

Maija sākumā pēc iepriekšējas vienošanās Līvu fondam jāiesniedz topošā Līvu Saietu nama koncepcija. Ir notikušas vairākas tikšanās, Saietu namā atradīsies arī Kolkas lībiešu centrs.

Apkopoja Linda Zonne

Stāsts par igauni, kas meklēja lībiešu palīdzību Nīž īļ ēstlīz, kis vōtšīzt līvlīzt āptīmīzt

2. turpinājums

Beidzot turpinām stāstu, ko pieredzēju šoziem, kad lielajā salā, -20 grādos, Igaunijas pilsonis pēc smagas operācijas lūdza palīdzību lībiešiem, lai nokļūtu atpakaļ Igaunijā.

Atgādināšu: kādā vēlā februāra vakarā saņēmu zvanu no Mazirbes, Veronikas un Edgara Milleriem, pie kuriem bija nonācis igaunis, kas pārcietis Ventspilī smagu urīnpūšļa operāciju un kuram nebija naudas, lai nokļūtu Igaunijā.

Pēc operācijas igauņu jūrnieks, kuram nebija neviena piederīgā, kam lūgt palīdzību, devies no slimnīcas uz policiju, lai sazinātos ar Igaunijas vēstniecību, kuras pienākums būtu palīdzēt nelaimē nokļuvušiem pilsoņiem. Igaunijas vēstniecībā esot pateikts: «ja jau nauda bija operācijai, tad jābūt arī ceļam atpakaļ».

Tālāk kāds Ventspils mācītājs ar mašīnu aizvedis slimo igauni uz Kolku, lai meklē palīdzību pie lībie-

šiem. Savukārt no Kolkas viņš nosūtīts tālāk uz Mazirbi, kur esot lībiešu centrs. Tā nu viņš gandrīz nosalis, ar apsaitētu vēderu un pēcooperācijas katetriem, atrasts sēžam Mazirbē pie veikala, meklējot lībiešus.

Milleru pāris atvēlējis naktsmājas, maltīti un arī naudu atpakaļceļam uz Rīgu, kur palūdza mani no rīta viņu sagaidīt un iedot naudu ceļam uz Tallinu. Lai cik arī dīvains un neticams šis stāsts liktos, tomēr neredzēju nekādu iemeslu, lai nepalīdzētu nelaimē nonākušam igauņim. Sagaidīju viņu ierodamies Rīgas autoostā un uzzināju viņa stāstu.

Nākamajā *Līvō āiga* numurā atspoguļosim igauņa versiju par saviem dramatiskajiem piedzīvojumiem Latvijā, taču jau iepriekš varu pateikt, ka viss nebūt nav tik vienkārši, kā varētu likties.

Dāvis Stalts

Līvu savienības nākotne un sadarbība Līvōd īt tulbizāiga ja kubbōtiemi

Pašlaik visiem svarīgs jautājums ir — kas notiks tālāk ar Līvu savienību?

Atbilde nav visai vienkārša, tāpēc mēģināšu sniegt kādu skaidrību, izsakot savu viedokli.

Latvijas pārmaiņu laiks ir atnesis arī Līvu savienībai pārmaiņas. No vienas puses, sliktas, no otras — labas.

Sliktā ziņa ir tā, ka Līvu savienība tās tālākajiem pārņēmējiem ir atstājusi smagu parādu nastu un nesakārtotus dokumentus. Tās iepriekšējais Alda Ermanbrika režīms ir cietis sakāvi, un Ermanbrika kungs ir uzrakstījis iesniegumu par izstāšanos no Līvu savienības.

Nesakārtotais «pūrs» tagad ir jāizstrebj tiem, kas Līvu savienībā ir gatavi strādāt gan labos, gan sliktos laikos, negaidot, ka saņems par to samaksu. Bet Ermanbrika režīms bēg kā žurkas no sliktstoša kuģa, neuzņemoties atbildību par nesaimniecisko darbību.

Labā ziņa ir tā, ka autoratīvais laiks ir beidzies un strādāt ir gatavi tie, kam motivācija ir patiesa.

Tā pašreiz mēs — Brigita Zakare, Dāvis Stalts un es — ar Līvu fonda atbalstu strādājam pie Līvu savienības sakārtošanas plāna, kas paņem daudz enerģijas un laika.

Labi ir arī tas, ka beidzot esam uzzinājuši patiesību, kas Līvu savienībā visus šos gadus ir noticis. Tikai zinot patieso stāvokli, ir iespējams virzīties tālāk.

Ir skaidrs, ka spēks un risinā-

jums slēpjas sadarbībā. Patlaban lībiešu sabiedrības līdera lomu ir uzņēmies Līvu fonds, kas ir sevi jau pierādījis ar efektīviem darbiem un labu gribu.

• Linda Zonne, Dāvis Stalts un Krista Greiško.

• Linda Zonne, Dāvis Stalts ja Krista Greiško.

Jāņa Medņa foto

Redzams ir arī tas, ka Līvu savienības funkcijas un darbība mainīsies. Kādu daļu pienākumu uzņemsies Līvu fonds, kādu daļu atbildības saglabās Līvu savienība. Te atkal vietā klasika tēze: pastāvēs, kas mainīsies.

Īstenībā tas jau notiek, jo Līvu fonds ir uzņēmis finansiālo atbildību par Ventspils Līvu savienības grupas telpām. Labi ir tas, ka mums ir iespēja strādāt kvalitatīvi

un godīgi.

Vēl iepriecina, ka pēdējā laikā lībiešu sabiedriskā dzīve ir kļuvusi rosīgāka tieši Kolkā un Dundagā, un var redzēt kopējas sadarbības labās iezīmes.

Nav pasaulē lielāka spēka par vienotību un sadarbību, tāpēc jautājums paliek atklāts — kāda būs

sadarbība un pienākumu sadale? Jo lielāka būs skaidrība, jo labāks rezultāts.

Maijā Līvu savienības vēlēšanās sāksim jauno darba cēlienu.

Nākotnē Līvu savienība un Līvu fonds strādās kopā!

Jānis Mednis,
Līvu savienības
valdes loceklis

Koiva līvlīzt jūs

10. aprīlis Toreid muzejrezervāts sugīz Informātsij pāva.

Toreid muzejrezrvāt um īzki valst teritorij Koiva Rovparks. Se um kūož muini līvō īstōrijōks, midā vōib nādō ka muzej ekspozītsijs. 10. aprīlis, Toreid muzejrezervāt Informātsij pāvas, sugīz piški konferents īļ tūrisimō ja suggimiži Toreids. Pierrō vōļ rōntōz *Pids sūomō-ugriz tīedōzt Vāldamier rāndas* vāldiž tiemi ja ekskursij muzejs.

Mis ūž muzejs? Tāmnāigast um kakš tādzīzt suggimīzt. Toreid pīvākuodā um ūdpāl vāldiž tīend ja um lūond ekspozītsij īļ Toreid-Lāddurg lōtkub. Toreid pīvākuodā um ikš amā muinizōst pū pīvākuodā Leļmōl, nustōn 1750. āigastōs. Mōtlōmōst, ku lōtkubs āt vōnnōd

līvlīzt ka. Paldiņ, remont pierrō, pīvākuodā um nei ku vōļ sadā āigast tāgižpēdōn ja um vāldiž tīend lōtōdōn ja tūristōn.

Tuoi tādzi suggimi Toreids um ūž optōbprogram īļ līvlīzt *Mis nōtōb līvō jeldōbpandōks ōbbi?* Māng pūojs um Līvōmō Indrōk āigarōntōz suggimīzt 1191. āigastōs, kunā līvō rovt kubbōtulmis ōbbi ābtōks sai sieldō mūk Teodērih jeldōbpandōks. Ne, kis lāb programs, vōibōd sōdō tieudōm īļ sūomō-ugriz mitolōģij ja jelāmiz 12. āigastsadās Toreid nūovadās, nādō ekspozītsijō *Koiva līvlīzt Leļmō kultūristōrijs* ja ēptšōd līdō muini līvlīzt kubbōtulmis.

Konferentsōs īļ kultūrtūrisim rōkāndiz Vidūmō Iļizskūol profes-

sōr Jōņ Kalnatš, agā īļ suggimīzt muzejs nīžīztō muzej tīetijīzt Inā Līne, Vijā Stikān ja muzejrezervāt direktōr Ōna Jurkān. Kūldijīzt vōļtō Leļmō tūrisim rovt, kil rōntōz *Pids sūomō-ugriz tīedōzt Vāldamier rāndas* autōrōd. Kūolkast vōļ Dženet Marinsk, kilālīzt kuodā *Ūši* perīnai; Rīgōst Līvō Fond tīetiji Lind Zonne, kis tēriņtīz amđi ūž rōntōz vāldiž tīemizōks. Pierrō amād lekštō eksursijō ja neiztō ūdpāl vāldiž tīend pīvākuodōd.

Kievād, sōv vōi sigž – Toreids alz um mis nādō! Tāmkievāds Toreid muzejrezervāts sugūb: 24. aprīlis Sūr talgōd; 10. maijs Maija pāva pīvād; 15. maijs Muzejē; 30. maijs ailimi nīn toņnō *Amā kīerdō tieudkandiji*.

Pōddōrz

Pie Gaujas līviem

10. aprīlī Turaidas muzejrezervātā notika Informācijas diena.

Turaidas muzejrezervāts ir īpaša valsts teritorija Gaujas Nacionālajā parkā. Tā ir vieta ar senu līvu vēsturi, ko var redzēt arī muzeja ekspozīcijā. Turaidas muzejrezervāta informācijas dienā notika neliela konference par tūrismu un notikumiem Turaidā. Pēc tam bija grāmatas *Pa somugru pēdām Baltijas jūras krastā* priekšstāde un ekskursija muzejā.

Kas jauns muzejā? Šogad ir divi svarīgi notikumi. No jauna atvērta Turaidas baznīca un radīta ekspozīcija par Turaidas-Lēdurgas draudzi. Turaidas baznīca ir viena no senākajām koka baznīcām Latvijā, celta 1750. gadā. Jādomā, ka draudzē ir bijuši arī līvi. Tagad, pēc re-

monta, baznīca ir tāda, kā bija pirms simt gadiem, un ir atvērta dievkalpojumiem un tūristiem.

Otrs svarīgais notikums Turaidā ir jauna izglītojošā programma par līviem *Ko lems līvu likteņa zirgs?*. Spēles pamatā ir Livonijas Indriķa hronikas notikumi 1191. gadā, kad līvu tautas apulcē ar zirga palīdzību tika noskaidrots mūka Teoderiha liktenis. Tie, kas piedalīsies programmā, varēs uzzināt par somugru mitoloģiju un dzīvi 12. gadsimtā Turaidas novadā, redzēt ekspozīciju *Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē* un paši būt seno līvu apulcē.

Konferencē par kultūras tūrismu runāja Vidzemes Augstskolas profesors Jānis Kalnačs, bet par notikumiem muzejā stāstīja muzeja

darbinieki Ina Līne, Vija Stikāne un muzejrezervāta direktore Anna Jurkāne. Klausītāji bija gan Latvijas tūrisma cilvēki, gan grāmatas *Pa somugru pēdām Baltijas jūras krastā* autori. No Kolkas bija Dženeta Marinska, viesu mājas *Ūši* saimniece, no Rīgas — Līvu fonda aktīviste Linda Zonne, kas apsveica visus ar jaunās grāmatas atvēršanu. Pēc tam visi devās ekskursijā un redzēja no jauna atvērto baznīcu.

Pavasaris, vasara vai rudens — Turaidā vienmēr ir ko redzēt! Šopavasār Turaidas muzejrezervātā notiks: 24. aprīlī Lielā talka; 10. maijā Maijas dienas svētki; 15. maijā Muzeju nakts; 30. maijā — skrējiena pils tornī *Ātrākais ziņnesis*.

Alnis

(Red. piezīme. Šis Alnis nav tas Alnis, proti, līvu Alnis nav Dundadznika redaktors.)

- Muzeju nakts apmeklētāji aplūko ekspozīciju par Gaujas lībiešiem.
- Muzejēsō rovti vaņtlōbōd ekspozītsij īļ Koiva līvlīzt.

Attēls no Turaidas Muzejrezervāta arhīva

Dundagas pils diena *Iz pils dārgum lād* 2010. gada 15. maijā

8.00–13.00	Tirgošanās, jautra muzicēšana un plāpāšana, amatnieku un rokdarbnieku lete, saimnieču plātišanās tirgus laukumā.
10.00	Pils dienas atklāšana pils pagalmā.
11.00	Veiklības un spēka turnīrs bērniem parkā pie estrādes.
12.00	Ceļojošais teātris <i>Trubadūrs</i> no bērnu dārza <i>Kurzemīte</i> laukumā starp pili un baznīcu.
11.00–14.00	Fotoorientēšanās Pils ielā.
11.00–14.00	Radošās darbnīcas laukumā starp pili un baznīcu.
11.00–2.00	Ekspozīciju zāles, pils drēbju skapis, Zaļās drānas tapšanas darbnīca pils telpās.
11.00–15.00	Pils gardumu un lauku labumu smeķēšana pils pagalmā.
11.00–14.00	Dziedājumi, dzejas lasījumi, muzicēšana uz brīvās skatuves pils pagalmā.
13.00	Veiklības un spēka turnīrs pieaugušajiem Pils ielā, sākot no tirgus laukumā.
13.00	Jaunas medaļu kolekcijas atklāšana pils ekspozīciju zālē.
14.00	Dundagas bērnu koncertsniiegums pils zālē.
16.00	Modes skate <i>Pils teiks pa priekš, drāns no pakaj</i> pils zālē.
18.00	Liepājas Zvanu ansambļa <i>Campanella</i> koncerts pils zālē.
20.00	Improvizācijas teātris ar senās dzejas lasījumiem pils zālē.
22.00	Dzejas izrāde <i>Sibillas diena</i> pils salonā.
22.00–2.00	Pils balle pils zālē, ieejas maksa Ls 2,00.
22.00–2.00	Spēles viduslaiku garā pilī.

Tā dien pavisam tūj, kad sabrauks tūv un tāl. 15. maije cels pils dārgum lāde vāk.

Rādis, ko i paš sakrājš, ie-mains kād labum no citem. Tai diene pirsks un andles, dziedes, pūtis tauris un ies dančes, smeķes pils gārdums

un lauk labums, laikes drāns un šūs paš. Raudzes, kurš i gudraks, smukaks, veiklaks un prot tālak mest. Zvanem skanot, sāks no paš ager rīt tirgs laukme un beigs dziļ nakte pile.

Le būt ko rādīt paš ļaužem un visem citem, laiks parostes. Viss i aicināt stūķet lāde, ko nu katrs spēj. Pa ceturtdie-

nem var nākt uz pil un taist pils skapjem drāns. Ja nesas prāts uz izrādšnes, tad sāt taist drāns mods skate: «Pils teiks pa priekš, drāns no pakaj». Laiks vilkt lauke viss, kas pa ziems vakrem i ēklets, austs, šūts, pīts, vērts, kalts un koke griezts, papīre locts

un drāne triepts. Liks to mēs viene lete un andles nost.

Pils barons starp mums pašem mekles grūntig pavār. Gribes smeķet sāl un sald. To viš dārs tīrģs laukme, kur notiks ari liele andel. Atsauces dižes saincs, nepaliek save sēte un ceļ galde viss, kas smeķams, a ko var paplāttis baron un ļauž priekše. Katars atnes māz bišķiņ, bet kope mums būs tik daudz labum, kāds sveš ļauž saves aces nebūs redzejš. Pa mums rūns ilg un dikt, tūv un tāl.

Ja nu sīrd iepukstes uz kād no šeptem, tad nāk uz pil vai dod kād citād ziņ. Klausul ceļ, ja zvan uz numrem 63237860, 63237859, 29478393, 22021270.

Pils izrīcīb dāms

Skaidro lietpratējs

Kam pieder manta jūrmalā?

Iedzīvotāji jautā: «Vai pašvaldība rīkojas likumīgi un pareizi, neļaujot iedzīvotājiem vākt no jūras izskalotus baļķus un vest tos mājās, bet patur tos sev? Kas tālāk notiks ar baļķiem un vai var uz tiem pieiekties, ja ir vajadzīga malka?»

Aldis Pinkens, Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs:

Pirmkārt, esmu pārliecināts — nevienam Kolkā nav noslēpums, ka ar automašīnām un traktoriem pa jūrmalu braukāt nedrīkst. Tādas tiesības ir dotas tikai piekrastes zvejniekiem, un arī tikai tiem, kas pilda ar zveju saistītus darbus. Arī tad, kad piekrastē ir izskaloti baļķi, nevienš nedrīkst pārkāpt *Aizsargjoslu likumu*.

Otrkārt, ja ir pilnīgi skaidrs, ka jūrmalā ir noticis kaut kas neikdienišķs (un lielā daudzumā izskalošanas mantiskas vērtības nekādi nav uzskatāmas par parastu gadījumu), nevienš iedzīvotājs uz savu galvu nevar pieņemt lēmumu, kā rīkoties. Izskaloti baļķi ir atrasta manta, kas formāli kādam vēl joprojām pieder, to nedrīkst uzreiz likt pār plecu un

stiept mājās. Turklāt Valsts vides dienests šādu gadījumu traktē kā piesārņojumu, par kuru būtu jāziņo un tas jāizmeklē. Savukārt pēc *Civillikuma* mantas atradējam par to ir jāziņo policijai, un tikai tad var cerēt uz godīgam atradējam pienākošo atlīdzību, ja atrodas īpašnieks. Arī pašvaldība šos baļķus tikai savāc tālākai uzglabāšanai, nevis uzreiz pārdod vai sazāģē.

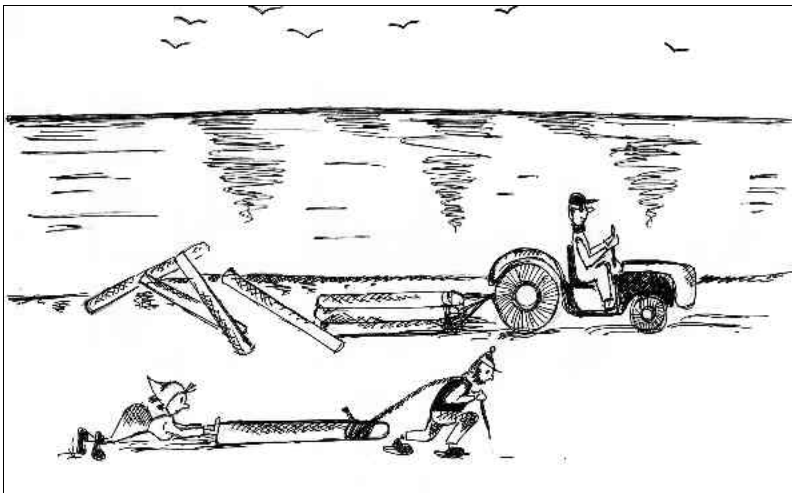
Pareizi būtu vispirms paziņot pašvaldībai (pagasta pārvaldes vadītājam, izpilddirektoram), Slīteres nacionālā parka administrācijai, Valsts vides dienesta inspektoram, kas pieņems katram gadījumam atbilstošu lēmumu un rīcības plānu. **Patvaļīgi rīkoties nedrīkst!**

Esmu uzklusījis zvejnieku viedokli, ka savā valā dreifējoši baļķi var bojāt vai iznīcināt zvejas tīklus,

kā tas ik pa laikam arī notiekot, tāpēc it kā būtu tikai godīgi, ja baļķus paņemtu kā nelielu atlīdzību par pagātnē nodarīto vai nākotnē paredzamo kaitējumu. Diemžēl arī šāds

tad tieciet galā paši».

Visbeidzot, lūdzu saprast, ka nerakstīto likumu «viss, kas ir atrasts jūrmalā, tas ir mans» šādos gadījumos piemērot nedrīkst.

arguments nav likumīgs.

Ļoti priecātos, ja iedzīvotāji, atklājot izskalošanas mantas mūsu jūrmalā, nekavējoties ziņotu par to man, lai visi kopā pēc iespējas ātrāk varētu piekrasti sakopt, neradot draudus ne videi, ne zvejnieku tīkliem. Nevēlos, lai mēs cīnītos katrs par sevi pēc principa «ja nav man,

Aldons Zumbergs, novada domes priekšsēdētājs:

Pludmale juridiski pieder valstij. Pēc *Civillikuma* piekrastes josla pie publiskajiem ūdeņiem pieder valstij līdz vietai, kuru sasniedz jūras augstākās bangas. Finanšu ministrija gan nav noteikusi piekrastes joslas apsaimniekošanas kārtību un

nav arī ierakstījusi piekrastes joslu Zemesgrāmatā. Piekrastes uzturēšana kārtībā patlaban ir pašvaldību brīvprātīga ierosme, kas izriet arī no likuma *Par pašvaldībām* 3. panta.

Civillikuma 945. pantā par atrastām lietām ir teikts: «Ja lietas atradējs nezina, kas to nozaudējis, tad viņam jāpaziņo par savu atradumu vietējai policijai nedēļas laikā no atrašanas dienas». Tālākos punktus ir teikts: ja manta bojājas, tad tā jāpārdod izsolē, ja atrodas īpašnieks, tad viņam jāatdod manta vai par mantu ieņemtā nauda un jāsaņem no īpašnieka samaksa par atradēja izdevumiem un atradēja alga.

Ja īpašnieks pus gadu nepiesakās, manta pāriet atradēja īpašumā.

Tātad visiem, kas pludmalē atraduši kādu daudzumu izskalošanas baļķu, par to jāziņo policijai. Sešu mēnešu laikā var pieteikties īpašnieks, ar kuru jānorēķinās. Neziņojot policijai un mājās pārvedot baļķus, cilvēks būs rīkojies nelikumīgi. Tātad pašvaldība arī turpmāk piekops tādus kārtību, ka pludmalē izskalošanas mantām, ko padusē nevar aiznest, pieteiksies par atradēju.

Apkopojā Alnis Auziņš

Tikšanās ar Ingrīdu Circeni

7. IV Kolkas tautas namā ar vietējiem iedzīvotājiem tikās 9. Saeimas deputāte, bijusī veselības ministre un joprojām praktizējošā ārste Aizputē un Kuldīgā Ingrīda Circene.

I. Circene otro reizi ir ievēlota Saeimā no Kurzemes. Deputāte atgādināja, ka *Jaunais laiks* kā politiskais spēks darbojas no 2002. gada un pirms gada tieši *Jaunais laiks* uzņēmies glābt valsti, bet atzina, ka nav pārliecināta, vai bija pareizi glābt *Parex* banku, jo tieši tad valstī sākās ekonomiskās problēmas. I. Circene izteica pieņēmumu, ka patlaban valdošajā krīzē savā ziņā vainīgs ir ikkatrs kredītņēmējs, kas nav novērtējis savas finansiālās iespējas. Daļēji vainīgas arī lielās bankas, reklamējot kredīta piedāvājumus un pareizi nenovērtējot

iedzīvotāju iespējas.

Aplūkojot veselības aprūpi, deputāte pieskārs diviem pamatvirzieniem: neatliekamajai palīdzībai un plānveida medicīnas pakalpojumiem. Neapšaubāmi, neatliekamā palīdzība valstij ir jānodrošina visiem. Viešņa uzsvēra: «Esmu izstrādājusi būtisku piedāvājumu, lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmu. Tāpat esmu pārliecināta, ka darbspējīgā vecumā katram, kurš spēj strādāt, ir jādod sava artava kopējā katlā — jāmaksā nodokļi. Mūsu valstī 2007. gadā nodokļu nemaksātāji bija 15–20%, 2008. ga-

dā — 37%, pērn — pāri par 43%. Ikvienam ir iespēja izvēlēties: maksāt nodokļus un saņemt valsts garantēto veselības aprūpi vai nemaksāt nodokļus un norēķināties par veselības aprūpes pakalpojumiem pilnā apjomā. Šajā sakarā Valsts ieņēmumu dienests gan strādā vārgi».

Baiba Šuvcāne vēlējās uzzināt, kāpēc šis dienests pienācīgi nestrādā.

I. Circene atzina, ka vismaz puse ieņēmumu valstij iet garām. «Nevar atbildīgā amatā strādāt cilvēks, kurš pats saistīts ar nelegālo tirdzniecību, kontrabandu. Ir jāsagrauj šīs sistēmas ķēde! Nepieciešamas mainīt likumus».

Domājot par slimnīcu reformu, pirmām kārtām ir jāuzlabo ceļi, lai cilvēki var saņemt medicīnisko pa-

līdzību. Ar to reformai bija jāsasaka!

Aldis Pinkens jautāja par kaimiņu novadu: «Jūs aizstāvat Mērsraga iespējas atdalīties no Rojas novada. Jūs patērēsiet laiku, mainot likumus, bet kāds būs ieguvums?»

I. Circene uzsvēra, ka daļai cilvēku šajā novadā ir nodarīts pāri, vismaz viņi tā jūtas. Demokrātiskā valstī jāļauj cilvēkiem pašiem lemt. Laiks tikt galā ar savām attiecībām ir dots — 3 gadi, līdz nākamajam pašvaldību vēlēšanām.

Iedzīvotāji uzdeva vēl dažādas jautājumus par kompensējamām zālēm, vakcīnām, cūku gripu... Beigās sarunas ievirzījās par *Lattelekom* pakalpojumiem, signāla kvalitāti, dekoderiem, un šajā jomā deputātei padomu neliedza mūsu pārvaldes vadītājs A. Pinkens.

Inora Sproģe

Lai lietotu EPS, klientam jānoslēdz līgums. To var saņemt un aizpildīt Pārvaldē vai izdrukāt no LAD mājas lapas. Aizpildīts un parakstīts līgums jānosūta Pārvaldei. Klientam pa e-pastu nosūtīs lietotāja vārdu un sākotnējo paroli. Ja pretendentam nav interneta pieeļģuma, tad klientiem dators ir pieejams Pārvaldē.

Juzeļa Kļava

Platību maksājumu iesniegumus — elektroniski!

No 12. IV Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes klienti var saņemt informatīvo materiālu par šī gada platību maksājumiem, iesniegumu veidlapas, kā arī lauku bloku kartes. Tie jāaizpilda un jāiesniedz līdz 17. V.

Aicinu izmantot Elektroniskās pieteikšanās sistēmu (EPS). Galvenās priekšrocības ir šādas:

- iespēja pieteikties maksājumiem, kā arī veikt vajadzīgos labojumus, papildinājumus un iesniegt tos jebkurā pieejamā laikā;
- sistēma brīdinās lietotāju par kļūdām, kā arī atgādinās par iesniegšanas termiņa beigām;
- nākamajos gados varēs nokopēt pārno iesniegumu, atliks tikai to aktualizēt;

iespēja sekot līdzi iesnieguma izskatīšanai;

- izdrukāt un saglabāt iesnieguma un karšu kopijas;
- izlasīt un saglabāt no Lauku atbalsta dienesta (LAD) saņemtās un uz LAD sūtītās vēstules;
- redzēt gan iepriekšējo gadu, gan kārtējā gada apstiprinātos un izmaksātos maksājumus;
- ātrāka iesnieguma administrēšana un atbalsta saņemšana.

Pērķ izstrādātus un augoņus mežus. Laba, tūlītēja samaksa. Tel. 28368838.

Erta Zumberga (1924)
Modris Banders (1940)

«Dundadznieks» Nr. 4 (97)
2010. gada aprīlis.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Velta Metene, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Smāida Šnikvalde, Aiga Štrausa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.

Metiens: 500 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize